

PRILOŽNOSTI

Glasilo CMEPIUS-a,
Centra RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

13

april 2013

ZA EVROPO GRE ZA VAS GRE

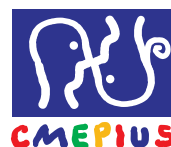

Evropsko leto državljanov

ISSN 1855-2293

Program
Vseživljenjsko
učenje

KAZALO

Beseda uredniškega odbora	3
Uvodniki	4
Aktivno državljanstvo, Mojca Kleva Kekuš, evropska poslanka	4
Državljan v središču: evropsko leto državljanov 2013, John Macdonald, vodja delovne skupine za evropsko leto državljanov 2013, Evropska komisija	5
Ali veste, kakšne pravice vam prinaša evropsko državljanstvo in kdo vam lahko pomaga ob težavah pri njihovem uresničevanju? Matjaž Kek, nacionalni koordinator evropskega leta državljanov 2013, Urad vlade RS za komuniciranje	6
Intervju	7
Matej Cepin, Socialna akademija	7
Projekti aktivnih državljanov	9
Državljan(stvo) v novi dobi: državljanska vzgoja za multikulturni in globaliziran svet, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede	9
We are demoCRAZY!, Nastja Bevc, Mladinski center Trbovlje	10
Spodbujanje aktivnega državljanstva s študijami primerov iz zgodovine in sodobnega sveta, mag. Jelka Razpotnik, Gimnazija Šentvid, Ljubljana	11
Šport v 3d, izr. prof. dr. Gregor Jurak, prof. športne vzgoje, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport	13
Evropska svoboda, Sara Kohne, Univerza v Mariboru, Pravna Fakulteta	14
Raznolikost aktivnega državljanstva v Lady Cafe, Simona Šinko, Mestna knjižnica Ljubljana	16
Aktivno državljanstvo skozi pravljico obarvane zgodbe, Tanja Plohl, OŠ dr. Ivana Korošca Borovnica	18
Aktivni državljani od malih nog, Meta Nelc in Violeta Švajger, Vrtec Hans Christian Andersen, Ljubljana	19
Mladi v Evropi nekoč, danes, jutri Andrej Kavčič, Osnovna šola Staneta Žagarja Lipnica	20
Projekt Step In! Z aktivnim državljanstvom gradimo vključujoče družbe, dr. Natalija Vrečer, Inštitut za slovensko	22
Aktivna participacija evropskih državljanov, Kaja Cunk, Kulturno izobraževalno društvo PiNA	23
Dogajalo se je	24
Napovedujemo	27
Ne prezrite	28

Založnik: CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
 Odgovorna urednica: mag. Marja Medved
 Uredniški odbor: Urša Bajželj, Maja Godejša, mag. Andreja Lenc, Sonja Mavsar, Urška Šraj
 Postavitev preloma: Studio 3S
 Lektorica: Petra Tomšič
 Tisk: Collegium Graphicum
 Naklada: 2800
 Naslov uredništva: CMEPIUS, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana
 E-pošta: info@cmeplus.si
 Spletna stran: www.cmeplus.si
 Telefon: (01) 620 94 50
 Faks: (01) 620 94 51

Naslovnica: Katja Cunk, prvo srečanje partnerjev projekta Part ART, Grundtvig učna partnerstva

Ta publikacija je natisnjena s pomočjo sredstev Evropske skupnosti in Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS. Vsebinske publikacije ne izražajo stališč Evropske skupnosti, oziroma Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS in jih v ničemer ne zavezuje.

ISSN 1855-2293

Stori, kar moreš, s tem, kar imaš, in tam, kjer si.

T. Roosevelt

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Kolikokrat se vprašamo, kaj lahko naredimo za druge? Kaj lahko naredimo, da bo naš svet, pa naj bo to družina, krog prijateljev, sodelavcev, sorodnikov, znancev ali tistih, ki jih niti ne poznamo, pa vemo, da bi potrebovali nekoga, kot smo mi, lepši. Naše znanje, naš čas, našo pozornost. Ko naredimo nekaj za druge, naredimo še več zase. Hvaležnost, ki smo je deležni s strani tistega, ki smo mu polepšali dan, je neprecenljiva. Če se tega le zavedamo. Naše delo, življenje, trenutek ali dan dobi spet svoj smisel. In zakaj se potemtakem večkrat ne vprašamo, kaj lahko storimo za druge? In s tem tudi sebe na nek način obdarujemo ... Vse prevečkrat se namreč ukvarjamo s tem, kaj bomo prejeli: od družine, staršev, prijateljev, nadrejenih, od družbe, države.

Verjamem, da to, kar daješ, tudi dobiš. Ali dajemo dovolj, da bi tudi dobili toliko, da bi nas zadovoljilo? Da bi bili srečni? Včasih je za to potrebno zelo malo. Verjetno se pri večini ta altruistična sreča zgodi v ožjih, bližnjih krogih, s katerimi se čutimo bolj povezani, čutimo, da jim pripadamo, in nam je

samoumevno, da aktivnosti potekajo dvostransko; nekaj dajemo in nekaj dobivamo. Manj pogosti pa so tovrstni občutki, ko delujemo kot pripadniki širše skupnosti, naj bo na regionalnem, nacionalnem ali celo evropskem nivoju. Ker nam je daleč, ker se nam ne zdi vredno, ker ne verjamemo, da bo lahko kaj drugače in da bo vplivalo tudi na nas. Pa temu ni nujno tako. Številne civilne iniciative, gibanja, projekti, aktivnosti, ki se odvijajo na različnih ravneh naše evropske družbe, so dokaz, da lahko tudi z malimi koraki spreminjamo svet okoli sebe.

Že malčki v vrtcih imajo dneve, ko so bolj aktivni državljani; ko se učijo, kako lahko postanejo bolj strpni do drugih, bolj sprejemljivi, ko se učijo o skrbi za okolje, za sočloveka, za starejše, za tiste, ki so v stiski. In so starejši, ki še vedno, še bolj ali pa so na novo spoznali, da lahko z aktivnostmi in projekti prispevajo k oblikovanju družbe, v kateri živijo. V letu, ko beležimo evropsko leto državljanov, bi radi osvetlili vsaj nekatere izmed številnih projektov, aktivnosti, pobud, ki se že dogajajo v evropskem prostoru na to tematiko in

prihajajo iz različnih sfer izobraževanja. Naj bodo obsežnejši ali manjši, vsem je skupno to, da so drugim nekaj dali, spremenili nekaj na bolje.

Poleg predstavljenih projektov tokratno številko oblikujejo posamezniki, ki so na svoj edinstven način aktivni državljani. Verjamemo, da vam bodo njihovi prispevki v navdih, spodbudo, da nadaljujete ali okrepite lastne aktivnosti kot državljani Slovenije in Evropske unije. Tudi CMEPIUS se pridružuje s svojimi aktivnostmi v letošnjem letu evropskega državljanstva in načrtuje dogodke, ki bodo osvetlili ovire, ki nastajajo pri prostem pretoku ljudi z namenom študija, prakse, raziskovanja in bodo pomenili korak naprej na poti k njihovem učinkovitejšemu reševanju. To je najmanj, kar lahko storimo, da bo izkušnja drugega lepša.

Prijetno branje vam želim.

mag. Marja Medved,
v imenu uredniškega odbora

Aktivno državljanstvo

Koncept aktivnega državljanstva predvideva aktivno udeležbo posameznikov in posameznikov v delovanju družbe, s čimer se krepi družbena demokratičnost ter čut ljudi za odgovornost in solidarnost. Z udeleževanjem v družbenih procesih se gradi občutek pripadnosti in vključenosti v družbo. Pojem aktivnega državljanstva namreč priznava, da imajo v demokratični družbi vse posameznice in vsi posamezniki ter skupine tako pravice kot odgovornosti. Ravno letos pripisujemo aktivnemu državljanstvu poseben pomen, saj je leto 2013 namenjeno komunikaciji z evropskimi državljanke in državljani ter med njimi samimi.

Aktivni državljan oziroma aktivna državljanka je oseba, ki jo skrbi za svojo skupnost, svoj kraj, svoj dom. Hkrati razvija svoje spretnosti, znanje in razumevanje, da lahko sprejema premišljene odločitve, ki bodo delovale v dobro skupnosti s ciljem izboljšanja kakovosti življenja v njih.

Obstaja splošen nabor vrednot in načel, ki jih je mogoče povezati s pojmom aktivno državljanstvo, kot npr. spoštovanje pravic, demokracije in pravne države, solidarnost, odprtost, strpnost, sodelovanje, skrb za sočloveka ter pogum, da nekdo brani svoje stališče.

Aktivno državljanstvo pomeni sodelovanje, sooblikovanje in soustvarjanje zakonodaje na lokalnem, regijskem, državnem ali evropskem nivoju. Na nacionalni ravni to pomeni, da lju-

dje oddajo svoj glas na volitvah, se vključujejo v politične kampanje ali se celo priključijo politični stranki. Na mednarodni ravni pa se državljanke in državljani vključujejo v gibanja za spodbujanje trajnostnega razvoja ter zmanjševanja revščine. Evropske aktivne državljanke in državljani lahko tudi izvolijo svoje predstavnike v Evropski parlament.

Prepričana sem, da pridemo do najboljših zamisli takrat, ko so državljanke in državljani v središču iskanja kreativnih rešitev za izzive, ki zadevajo našo družbo. Sodelovanje pri oblikovanju zakonodaje je zame ključnega pomena za vzdrževanje preglednosti in odgovornosti. Še več. Sodelovanje državljanek in državljanov pri mojem delu mi daje možnost preverjanja vsega, kar počnem. Vedno se bom trudila, da bodo interesi ljudi korektno zastopani.

Menim, da EU potrebuje boljšo komunikacijsko strategijo do svojih državljanov, saj lahko le prek ozaveščenosti dosežemo, da Evropejke in Evropejci svojih pravic in odgovornosti ne bodo le poznali, temveč bodo od njih imeli tudi koristi. Moj vsakdan v Bruslju se neprenehoma vrti okrog evropskih zakonodajnih predlogov, ki konkretno zadevajo dobrobit Evropejk in Evropejcev. Prav zato se zavzemam, da bi bili tudi državljanke in državljani vključeni v kar največ konkretnih razprav o vprašanjih, ki jih zadevajo in so obenem v evropskem interesu. Le skupaj lahko namreč oblikujemo evropsko družbo, ki si jo želimo.

Mojca Kleva Kekuš,
evropska poslanka

Državljan v središču: evropsko leto državljanov 2013

Evropska unija je pred največjimi izzivi doslej. Časi so težki. In ko so časi težki, ljudje iščejo odgovore v oblasteh. Če so te oblasti na lokalni, regionalni ali državni ravni, imajo ljudje občutek, da jih slišijo. Toda ali imajo državljani občutek, da lahko vplivajo na evropske oblasti? Se jim zdi, da se njihov glas sliši na ravni Evrope?

Glede na izsledke raziskav samo eden od treh državljanov meni, da njegov glas šteje v EU, kar se mora spremeniti. Kot je rekel predsednik Barroso v nagovoru o stanju Evropske unije leta 2012, »je časov evropske integracije z implicitnim soglasjem konec«. Moramo se povezati s splošno javnostjo, predvsem pri iskanju 'evropskih odgovorov', ki jih naš kontinent, naše države in naše regije nujno potrebujejo.

Evropsko leto državljanov 2013 bo naredilo točno to. V jedru kampanje se bo lotilo treh političnih tem: (1) izgradnje boljše Evrope za državljane; (2) povabilo jih bo k sodelovanju v razpravi o prihodnosti EU; (3) jih informiralo o evropskih pravicah, ki spremljajo njihov status državljana Evropske unije.

Evropska komisija je predlagala ambiciozne spremembe politik, ki bi ohranile in okrepile položaj Evropske unije v svetu, z namenom, da spremeni gospodarsko in denarno unijo v močno evropsko politično federacijo z denarno, fiskalno in bančno unijo.

Za uspešno delovanje teh predlogov pa moramo poskrbeti, da se močnejše sile in kompetence na nivoju EU uskladijo z močnejšo demokratično legitimnostjo na ravni EU. Povedano drugače: delovati moramo skupaj, da bo vsak državljan iz

najmanjše vasice do največjega mesta imel občutek, da sodeluje pri oblikovanju prihodnosti našega kontinenta.

Evropsko leto državljanov bo omogočilo državljanom, da razpravljajo o teh ključnih vprašanjih prek celega kontinenta. Evropska komisija na primer organizira serijo sestankov v stilu krajevnih skupnosti, imenovanih 'Dialog državljanov', s katerimi omogočajo državljanom sodelovanje pri ustvarjanju prihodnosti Evrope, saj na vsakem sestanku vprašajo sledeča vprašanja: »Kako naj se spopademo s krizo?«, »Kaj pričakujete od evropskega državljanstva?« in »Kakšno Evropo bi radi imeli do 2020?«. Drage bralke in bralci, rad bi vas spodbudil, da se nam pridružite - na uradni strani o evropskem letu državljanov najdete še več informacij: <http://www.europa.eu/citizens-2013>.

Evropsko leto državljanov je odgovor na poziv resolucije Evropskega parlamenta (15. decembra 2010), ki naj bi spodbudila razpravo o evropskem državljanstvu in obveščala državljane in državljanke EU o njihovih pravicah na ravni EU. Evropsko leto je prišlo ravno ob pravem času, saj je leto 2013 tudi 20. obletnica uvedbe državljanstva EU, ko je leta 1993 začela veljati Maastrichtska pogodba. V tem času smo dosegli velik napredek; v 25-ih od 27-ih držav članic (kmalu 28-ih, če prištejemo še Hrvaško) se je vsaj polovica vprašanih izrekla, da se »počutijo kot državljani EU«¹.

Čeprav se mnogi 'počutijo' kot državljani Evrope, jih le malo pozna svoje pravice na evropski ravni², kot je pravica do prostega premikanja in bivanja v kateri koli državi članici, ali da imajo pravico voliti na lokalnih ali evropskih volitvah, kjer koli

v EU pač živijo. Ozaveščanje o evropskih pravicah in statusu evropskih državljanov bo ključni izziv evropskega leta. V tem letu bomo poskušali osvetliti politike in programe, ki služijo kot podpora uživanju teh evropskih pravic. S perspektive oblikovanja politik bo evropsko leto pomagalo spodbuditi prizadevanja za odstranjevanje morebitnih preostalih ovir, s katerimi se soočajo ljudje pri izvajanju pravic EU.

Evropsko leto državljanov poteka tudi leto pred evropskimi volitvami 2014. Razprave in diskusije, ki potekajo v kontekstu leta, bodo dragocen katalizator pri spodbujanju zanimanja volivcev v celotni EU.

Kampanja za evropsko leto bo kar najbolje izrabila obstoječe materiale in orodja (kot so spletne strani, portali, posnetki, brošure, dogodki itd.), ki so jih ustvarile evropske institucije; tako bo najbolje izrabila obstoječi potencial in informirala državljane ter jim omogočila sodelovanje v EU. S tem namenom tesno sodelujemo z drugimi institucijami EU, oblastmi držav članic (na nacionalnem, regionalnem in lokalnem nivoju) in organizacijami civilne družbe, kot je Zavezništvo evropskega leta državljanov 2013 (EYCA, <http://ey2013-alliance.eu/>)³. Kot je rekla podpredsednica Evropske komisije Viviane Reding, je ključno to, da je evropsko državljanstvo za politično unijo to, kar je evro za monetarno unijo - življenjska in oprijemljiva realnost. Oblikovanje EU po željah evropskih državljanov ni nekakšen laboratorijski eksperiment, ampak politična nujnost in zgodovinska odgovornost. Zato morajo pri tem sodelovati tudi državljani in evropsko leto državljanov je izvrstna prilika za to.

John Macdonald,
vodja delovne skupine za evropsko leto državljanov 2013, Evropska komisija

¹ Spletna stran: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb77/eb77_citizen_en.pdf, str. 22.

² Spletna stran: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb77/eb77_citizen_en.pdf, str. 32.

³ Če organizirate dogodek v okviru evropskega leta in bi ga radi objavili na naši spletni strani, izpolnite spletni obrazec v katerem koli uradnem jeziku EU: <http://europa.eu/citizens-2013/en/events/share-your-event>. Prav tako si lahko prenesete nekatera gradiva, tudi v vseh uradnih jezikih EU, s katerimi lahko opremito dogodek z logotipi evropskega leta: <http://europa.eu/citizens-2013/en/press-and-campaign-toolbox/campaign-toolbox>. Pozivamo tudi, da prispevate kakršne koli novice, ki bi jih radi vključili med tekoče novice na naši spletni strani; pošljite jih na naslov comm-eyc2013@ec.europa.eu. Na primer, če imate poročila o preteklih dogodkih, jih lahko objavite v obliki kratke novice.

Ali veste, kakšne pravice vam prinaša evropsko državljanstvo in kdo vam lahko pomaga ob težavah pri njihovem uresničevanju?

Dve tretjini Slovencev oz. državljanov Slovenije se čuti državljane EU. Pravico do prostega gibanja večina navaja kot največjo pridobitev državljanov v EU. Hkrati pa več kot polovica vprašanih ne pozna večine pravic, ki jih imajo kot državljani EU, a bi želeli o tem izvedeti kaj več (vir: Evrobarometer, SE 77, pomlad 2012).

Iz tega paradoksa smo izhajali pri načrtovanju programa obveščanja, osveščanja in komuniciranja v letošnjem evropskem letu državljanov. K temu pa bomo dodali še promoviranje številnih agencij, kontaktnih točk in mrež, ki državljanu lahko pomagajo pri težavah z uresničevanjem pravic in ponujajo možnosti za reševanje sporov.

Pravice državljanov pri čezmejnem potovanju, prebivanju, delu in upokojitvi ali študiju v drugi državi EU so nekakšna klasika, potrošniške pravice, zdravstvene, pravica do aktivne politične udeležbe in aktivno državljanstvo pa še kaj bi se našlo, pa prihajajo v ospredje v zadnjem času.

Seveda pa pravice evropskih državljanov in njihovo uresničevanje niso tema, s katero bi se ukvarjale samo vladne institucije in omenjene informacije in kontaktne točke, temveč je to tema, ki še kako zanima nevladne organizacije. Da bi še bolj spodbudili in omogočili njihove dejavnosti osveščanja in javne razprave, bo Urad vlade za komu-

niciranje (UKOM) v okviru programa sofinanciral njihove komunikacijske aktivnosti⁴.

Program aktivnosti⁵ vsebuje tako serijo dogodkov na aktualne teme po različnih krajih Slovenije, aktivnosti mladih v osnovnih in srednjih šolah, predstavitve in promocije na strokovnih sejmi in konferencah, sodelovanje v posebnih TV-oddajah, pa seveda aktivnosti ministrstev pri praktičnem izboljševanju možnosti za uresničevanje pravic – tako slovenskih državljanov kot tudi tistih državljanov EU iz drugih držav, ki delajo in živijo v Sloveniji.

Naj navedem konkreten primer, kako bomo skušali izboljšati obveščenost državljanov o možnostih za uresničevanje njihovih pravic – še zlasti, če se pri tem soočajo s težavami.

Evropska komisija je vzpostavila spletni portal 'Tvoja Evropa' – http://europa.eu/youreurope/citizens/index_sl.htm (v slovenščini), kjer je med drugim mogoče najti seznam (pri vsaki pravici – pristojna točka) vseh informacij in kontaktnih točk ter mrež, ki državljanu lahko pomagajo pri odpravljanju ovir pri uresničevanju čezmejnih pravic in ponujajo pomoč pri razreševanju sporov v zvezi s tem. Seveda portal omogoča neposredno povezavo (z enim klikom) z vsako od teh institucij v Sloveniji. Za zdaj zgolj načeloma, saj

seznam še ni popoln, pa tudi vse povezave še ne delujejo. No, in tu je priložnost – z izboljšanjem obojega prej omenjenega in z aktivno promocijo tega portala na vseh relevantnih spletnih mestih, publikacijah in dogodkih bomo slovenskim evropskim državljanom približali možnosti za spoznavanje in uresničevanje njihovih pravic.

Pa še na eno možnost seznanitve s tematiko naj opozorim: TV-oddaje z naslovom Slovenija in Evropa, Slovenci – Evropejci so predvajane na 3. programu RTV SLO, videoposnetki pa distribuirani in promovirani na družbenih omrežjih ter spletnih portalih. Vsebinska TV-oddaja zadeva reševanje vsakdanjih zadreg evropskih državljanov s področja enotnega trga EU. Pravice državljanov so predstavljene s praktičnega in za vsakdanje življenje pomembnega vidika; izhodišče reševanja težav so konkretne življenjske situacije evropskih državljanov ter osebne zgodbe in primeri. Vsaka zgodba je iztočnica za študijski del oddaje, v katerem dodatna pojasnila podajajo strokovnjaki, ki v živo odgovarjajo tudi na vprašanja gledalcev. Projekt poteka med januarjem in novembrom 2013, oddaje se predvajajo vsak teden.

Kot pravi slogan tega leta: Za Evropo gre, za vas gre ... vključite se v razpravo. Sledite dogodkom, bodite aktivni, ozaveščeni in obveščeni državljani Slovenije in Evropske unije.

Matjaž Kek,

nacionalni koordinator evropskega leta državljanov 2013, Urad vlade RS za komuniciranje

⁴ Razpis, ki bo stimuliral komuniciranje teh tem, bo osredotočen na ranljive družbene skupine in njihovo možnost uresničevanja pravic.

Za sofinanciranje bo UKOM namenil 65.000 evrov.

⁵ Vse informacije o programu leta, dogodkih, povezavah in tematskih publikacijah je mogoče najti na spletnem mestu <http://www.evropa.gov.si/si/evropska-tematska-leta/evropsko-letu-drzavljanov-2013/>.

Matej Cepin, Socialna akademija

1. Prihajate s Socialne akademije. Povejte nam, katera so vaša glavna področja delovanja?

Socialna akademija je nevladna organizacija, ki so jo leta 2004 ustanovila tri društva. Njen namen je delovati na področju vseživljenjskega učenja za aktivno in odgovorno državljanstvo. Živimo v zelo razburkanih časih. Po eni strani so evropske ulice skoraj vsakodnevno polne aktivnih državljanov, po drugi strani pa nam strašno primanjkuje kritične refleksije našega časa in delovanja. Na Socialni akademiji si prizadevamo, da bi vsak državljan dal družbi oz. skupnemu dobremu največ, kar lahko da. Vsakdo je poklican, da razvije svoje edinstvene talente in jih del nameniti tudi v skupno dobro.

V organizaciji se je sčasoma oblikovalo pet programskih jeder. Najobsežnejši je mladinski program, sledi pa mu program izobraževanja odraslih. Močan je tudi multimedijski center – prav multimedijo vedno bolj uporabljamo kot podporo učenju. Ukvarjamo se še z raziskavami in razvojem na področju izobraževanja in civilne družbe, v zadnjih letih pa odpiramo tudi področje kulture. Skoraj vsako leto sodelujemo v katerem od programov Grundtvig, Evropa za državljane ali Mladi v akciji. Najbolj ponosen sem na projekt Backpack Journalism (<http://www.bpjjournalism.eu>), s katerim smo prek metodologije popotniškega novinarstva krepili medijsko pismenost mladih. Letos pa smo na primer prav tako v okviru programa Mladi v akciji pripravili mednarodno usposabljanje e-inclusion, katerega namen je bil krepiti evropsko sodelovanje na področju vključevanja mladih prek orodij web 2.0.

2. Všeč mi je vaša teorija pašnikov – pravite, da smo vsi del manjših in večjih pašnikov, od katerih predvsem dobivamo, jemljemo ... kako pa je z dajanjem? Se zavedamo, da je v vsak takšen pašnik pomembno tudi kaj prispevati?

Teorije skupnega pašnika si seveda nisem izmislil jaz. Gre za eno najbolj razširjenih teorij na področju trajnostnega razvoja. Vsako skupnost, pa naj bo to družina, lokalno okolje, nevladna organizacija, država, EU ali katero drugo, si lahko predstavljamo kot skupni pašnik. Vsak pašnik pa ima omejene vire. Ne smemo ga preobremeniti in ni ga mogoče izkoriščati kar v nedogled. Zato je dajanje ali pa vsaj skrb, da bo tudi kaj zrastle, tako pomembna.

Zdi se mi, da nam primanjkuje predvsem občutka za skupnosti. Na ravni črke zakona se bolj ali manj vsi zavedamo, da je treba prispevati v skupno vrečo, da lahko kasneje iz nje tudi jemljemo, pa naj gre za davke, partnerski odnos ali skrb za okolje. Težava pa je v nepripadnosti skupnostim in iz nje porajajočem nezaupanju. Nikoli namreč ne vem točno, ali sosed iz skupne vreče vzame kaj več, kot bi bilo po mojem mnenju prav. Zato sem tudi sam raje malce bolj previden pri dajanju. Toda brez skupnih vreč, s tem pa tudi brez zaupanja, ne bomo preživel. Ljudje nismo le individualna bitja, ampak predvsem bitja odnosov, bitja skupnosti.

3. Kako vidite vlogo izobraževanja v ustvarjanju aktivnega državljana? Iz vaših aktivnosti je moč razbrati, da na bolj ali manj formalne načine prispevate tudi k temu, da so posamezniki bolj družbeno dejavni, osveščeni, aktivni.

Ključno je učenje z delom (learning by doing). Zgolj izobraževanje 'v učilnici' na področju aktivnega državljanstva enostavno ni dovolj privlačno. Tudi če ga ponudiš brezplačno, je naša izkušnja takšna, da težko dobiš udeležence, če ti prej že neke ne delujejo. Če pa proces formacije temelji na akciji, na doseganju morda tudi zgolj majhnih sprememb v življenju skupnosti, je zgodba povsem drugačna. Udeleženci v takšni skupnosti slej ko prej začutijo tudi žejo po novem znanju, kritični refleksiji ali širšem pogledu. Zato opažamo, da je, še preden se 'usedemo v učilnico', treba izhajati iz delovanja. Večina nas je motiviranih za spreminjanje kakovosti naših življenj. In tu je lahko izhodišče.

4. Kakšni smo sicer Slovenci, smo aktivni, smo aktivni bolj na nacionalni ravni?

Nekatere raziskave kažejo, da Slovenci za slabe razmere raje kot sebe krivimo druge – najraje tiste, na katere sami nimamo vpliva. V nekaterih raziskavah Evrobarometra se je ta naša 'nacionalna značilnost' več kot očitno pokazala tudi v primerjavi z drugimi evropskimi narodi. Ena od možnih razlag je, da smo praktično skozi vso zgodovino, razen zadnjih dvajset let, vedno živeli pod tujo vrhovno oblastjo. Odgovornosti za svoja dejanja, tudi najmanjša, se kot narod še nismo naučili v polnosti prevzemati. Veliko bolj smo se naučili preživeti tako, da obidemo pritiske oblasti.

5. Kako je z našim aktivnim evropskih državljanstvom? Se čutimo pripadni evropski družini?

Kot pri vsaki skupnosti tudi pri evropski velja: participacija zvišuje pripadnost. Bolj ko je posameznik povezan z neko skupnostjo, več ko od nje prejema in ji tudi daje, bolj ji je pripaden. Ključna je intenzivnost tega dvosmernega pretoka med posameznikom in skupnostjo. Tako imamo tudi v Sloveniji, recimo, dva ekstrema državljanov. Tiste, ki imajo občutek, da Evropa h kakovosti njihovih življenj ne doprinaša kaj bistvenega, in tudi tiste, ki pravice, izhajajoče iz evropskega državljanstva, dnevno izkoriščajo. Najbrž ni treba poudarjati, da so slednji veliko bolj pripadni evropski ideji in bolj vneti zagovorniki koncepta evropskega državljanstva.

6. Kakšen bi bil vaš nasvet za nas za letošnje leto, kakšni bi bili lahko začetni mali koraki na poti k aktivnemu državljanstvu?

Morda se bo tole slišalo nepovezano z osnovno temo ali pa celo preveč patetično. Vendar se možnosti za prve male korake na področju aktivnega državljanstva odpirajo prav v tistih malih skupinah, v katerih prebijemo največ časa: v družini, na delovnem mestu, na domači ulici, na popoldanskem treningu v športnem društvu. Gledati na te skupine kot na skupnosti. Jih imeti rad kot skupnosti, jim pripadati, vsakodnevno delati drobne presežke, pa čeprav jih potem dobiš po buči. Tudi urejen smetnjak na ulici je na nek način predmet odgovornega državljanstva. Seveda poskrbeti za čistočo mikro okolja ni zadosten korak, eden prvih pa je gotovo lahko. V takšnih malih skupnostih so spremembe najhitreje vidne in naša prizadevanja najhitreje opažena. To pa motivira tudi za nadaljnje udejstvovanje.

7. Je letos načrtovanega še kaj posebnega v zvezi z evropskim letom, kar bi želeli izpostaviti, nas povabiti?

V letošnjem letu se bo po Sloveniji odvijalo kar nekaj dogodkov, povečini z namenom opozarjati na pravice, ki jih imamo kot evropski državljani. Izkoristimo jih za razmišljanje in iskren pogovor o naši skupni Evropi, o našem skupnem pašniku. Pomembno je, da pri dialogu o teh rečeh ne ostajamo zgolj na formalistični ali strukturalistični ravni. V jedru vsega skupaj namreč ležijo veliko globlje stvari: na primer naše skupne vrednote in naša skupna evropska identiteta. Si upamo odstopati tudi te plasti čebule in tako prihajati do jedra?

Državljan(stvo) v novi dobi: državljanska vzgoja za multikulturni in globaliziran svet

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede

Cilji projekta, sofinanciranega s strani Evropskega socialnega sklada, v katerem so se združile Fakulteta za družbene vede, ZRC SAZU, Filozofska fakulteta in Pedagoški inštitut, so bili naslednji:

- priprava strokovnih podlag za razvoj novih pristopov k državljanski vzgoji v multikulturnem in globaliziranem svetu,
- razvoj novih vsebin za poučevanje državljanske vzgoje za enaindvajseto stoletje,
- priprava sodobnih gradiv za poučevanje državljanske vzgoje,
- izdelava sodobnih modelov poučevanja državljanske vzgoje,
- spodbujanje vpeljave novih pristopov in globalnih vsebin v izobraževalni proces,
- spodbujanje približevanja sodobnih globalnih procesov državljanom,
- ozaveščanje učiteljev in učiteljic državljanske vzgoje,
- spodbujanje pozitivnega odnosa do sodobnih globalnih vsebin.

Projekt je zajemal teoretsko analizo konceptov sodobnega državljanstva in državljanske vzgoje, s poudarkom na raziskovanju najnovejših teorij državljanstva za enaindvajseto stoletje. Pri snovanju teorije državljan(stv)a za novo dobo je projekt izhajal iz sodobnih globalnih družbenih, političnih in gospodarskih sprememb, ki so povezane s procesi globalizacije. Eden pomembnejših elementov teoretskega raziskovanja znotraj

projekta je bila interdisciplinarna teorija praks poučevanja državljanske vzgoje in sodobnih didaktičnih pristopov.

Projekt je obsegal analizo obstoječih vsebin državljanske vzgoje v Sloveniji in tujini. Poudarek je bil na evalvaciji in primerjalni analizi kurikularnih vsebin, teoretskih izhodišč, institucionalnih rešitev, didaktičnih pristopov ter oblik formalnega in neformalnega učenja na tem področju. Tovrstna analiza je predstavljala osnovo za pripravo izhodišč in sodobnih rešitev pri poučevanju državljanske vzgoje.

Praktični del projekta je pomenil oblikovanje konkretnih vsebinskih, didaktičnih in institucionalnih modelov, konceptov in predlogov za poučevanje državljanske vzgoje v 21. stoletju. Rezultati projekta so namenjeni uporabi v šolski praksi kot gradivo za učitelje in učiteljice in pri oblikovanju strateških dokumentov s tega področja.

V okviru projekta poteka tudi oblikovanje mreže sodelujočih partnerjev iz raziskovalne in izobraževalne sfere. Mreža obsega strokovnjake z različnih področij, ki se ukvarjajo s preučevanjem in/ali poučevanjem državljanstva in državljanske vzgoje.

Pomemben del mreže sestavljajo učitelji in učiteljice državljanske vzgoje na vseh stopnjah izobraževalnega procesa ter ostali nosilci družboslovnih predmetov v slovenskih šolah, ki v učni proces že

vkličejo ali bi radi vključili tudi sodobne globalne vsebine.

Strokovna mreža predstavlja nacionalno stičišče strokovnjakov in učiteljev državljanske vzgoje ter jim omogoča aktivno sodelovanje pri dejavnostih projekta in seznanjanje z rezultati projekta. Namen mreže je vzpostaviti in spodbujati pretok informacij, vsebin in dobrih praks med raziskovalci in nosilci državljanske vzgoje v učnem procesu. Za sodelujoče v mreži bo organiziranih pet strokovnih posvetov.

Vsi rezultati – zborniki, članki, poročila, gradiva za učitelje so dostopni na spletni strani <http://www.drzavljanstva-vzgoja.org/>, ki je postala nekakšna platforma za državljansko vzgojo.

Projekt je tako ponudil predloge, rešitve in dobre prakse o tem, kako sodobno globalno in multikulturno okolje približati državljanom, da bodo v procesih globalizacije videli predvsem nove priložnosti in pozitivno razumeli svojo aktivno vlogo v sodobnem svetu. Hkrati je projekt s svojimi strokovnimi podlagami olajšal razvoj novih pristopov k državljanski vzgoji v multikulturnem in globaliziranem svetu na različnih ravneh izobraževalnega procesa.

Povzeto po poročilu projekta,
mag. Marja Medved

We are demoCRAZY!

Mednarodni projekt We are demoCRAZY!, v katero so bili vključeni štirje partnerji – neformalna skupina Mladih za Trbovlje (pobudnica projekta) in Mladinski center Trbovlje (formalni prijavitelj projekta) ter Mladinski svet Kokkole in Mednarodni mladinski center Villa Elba iz Kokkole –, je prvi projekt mladih za demokracijo, ki je bil sprejet v programu Mladi v akciji v Sloveniji. Projekt je trajal kar 18 mesecev, z uradnim začetkom 1. marca 2008 ter zaključkom projekta 25. avgusta 2009.

Partnerji smo si kot osnovni namen projekta zastavili informiranje, motiviranje in aktiviranje mladih za aktivno državljanstvo v njihovi lokalni skupnosti ter stremenje k vzpostavitvi ali delovanju novih oblik vključevanja mladih v sodelovanje pri odločanju in širše v njihovo lokalno okolje. Kot je pokazala raziskava 'Mulc, kaj bi rad', ki je bila izvedena v okviru tega projekta, da bi se volitev udeležili slabi dve tretjini mladostnikov (57,3 %), se petina mladih volitev ne bi udeležila. S projektom smo tako želeli povečati občutljivost mladih za problematiko demokracije in politike ter jih seznani z dejstvom, da politika ni nekaj oddaljenega ali rezerviranega za izbrane predstavnike ljudstva, temveč je še kako vpeta v naše vsakdanje življenje.

S projektom smo želeli na lokalnih področjih v Trbovljah in v Kokkoli odgovoriti na vprašanja o tem, kakšne so potrebe mladih, kakšna so njihova pričakovanja ter kaj lahko skupaj naredimo za doseg le-teh. Želeli smo doseči, da bi mladi postali sooblikovalci okolja, v katerem živijo.

Projekt We are demoCRAZY! je bil zastavljen tako, da je z različnimi možnostmi sodelovanja mladih – tako organizirane kot neorganizirane mladine – skušal prispevati k razvoju participacije mladih pri procesih odločanja. Zavedamo se namreč, da je participacija proces, ki mora potekati od spodaj navzgor ter biti izvedena s strani mladih za mlade na lokalni ravni.

Projekt je bil sestavljen iz treh delov aktivnosti, in sicer slovenski del aktivnosti, finski del aktivnosti ter skupne aktivnosti. Rezultati projekta so številni in zelo različni, najvidnejši med njimi pa so slednji:

- raziskava participacije mladih in pogojev zanj na lokalnih nivojih v Trbovljah in Kokkoli je dala strokovne temelje za izdelavo akcijskega načrta projekta; predstavitev raziskave na Statističnih dnevih RS je potrditev kakovosti raziskovalnega dela v projektu in je spodbudila

živahno razpravo s predstavniki upokoencev na dogodku;

- publikacija 'Mulc, kaj bi rad?', ki opisuje raziskavo in njene rezultate, presega okvire projekta in je uporabna za strokovno, politično in drugo javnost v regiji in širše;
- izdelana in uresničena akcijska načrta razvoja mladinske participacije na lokalnih nivojih v Kokkoli in v Trbovljah sta obsegala različne aktivnosti: We are demoCRAZY! (ali na kratko WAD) športni turnirji, kampanje, gostovanja na radiu in TV, povečanje občutljivosti lokalne skupnosti za potrebe mladih, sestanki, WAD koncerti, promocijska gradiva in podobno;
- spletna stran projekta WAD;
- priročnik, kako pripraviti demokratični projekt.

V projekt je bilo vključenih več kot 4000 mladih v Trbovljah in Kokkoli. Število aktivnih mladih (izvajalcev projekta) ob prijavi je bilo 18, ob zaključku projekta pa več kot 30.

Zaradi odličnega partnerstva in visokega zavezanja glede namenov projekta lahko rečemo, da smo bili uspešni. Zastavljeni cilji (tisti merljivi) so vsekakor doseženi in celo preseženi. Po enem letu izvajanja projekta smo udeleženci samodejno začeli govoriti o demoCRAZY! gibanju, ki je preraslo tudi med mnoge mlade v lokalnem okolju. Eden izmed dolgoročnih rezultatov, ki je viden nekaj let po zaključku projekta, pa je zavedanje mladih v Trbovljah, da sami lahko spremenjajo okolje, v katerem živijo. To se je odražalo na 10. redni seji Občinskega sveta v občini Trbovlje 19. decembra 2011, kjer so med drugim razpravljali tudi o imenovanju direktorice Mladinskega centra Trbovlje. Predlog, ki so ga svetniki dobili v gradivu, je bil: Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja predlaga, da se predhodno soglasje k imenovanju Karmen Murn za direktorico MCT-ja ne izda. Ker je bil predlog znan in javen pred samo sejo, je malo pred obravnavo te točke v dvorano, kjer so zasedali svetniki, v podporo Murnovi prišlo okoli 40 aktivnih mladih. To je uspeh, ki ga ni moč meriti.

Nastja Bevc,
Mladinski center Trbovlje

Spodbujanje aktivnega državljanstva s študijami primerov iz zgodovine in sodobnega sveta

Pri pripravi projekta Aktivno državljanstvo s študijami primerov iz zgodovine in sodobnega sveta smo si zastavili vprašanje, s katerimi temami, ki povezujejo zgodovino, geografijo, sociologijo in državljansko vzgojo, bi lahko izvedli učinkovito izobraževanje za aktivno državljanstvo. Izbirali smo med koncepti, ki so del stvarnega življenja učencev in dijakov. Pri načrtovanju projekta smo izhajali iz domneve, da bodo učitelji učencem in dijakom z obravnavanjem korenin danes aktualnih pojavov v preteklosti le-te učencem in dijakom približali ter jih osmislili.

Številni avtorji, ki preučujejo izobraževanje za odgovorno oziroma aktivno državljanstvo, predlagajo obravnavo raznolikih zgodovinskih pojavov oz. konceptov, npr. angleško Crickovo poročilo med predlaganimi koncepti navaja naslednje: demokracija in avtokracija, sodelovanje in konflikti, enakost in različnost, pravica, vladavina prava, človekove pravice, svoboda in red, individualnost in skupnost, moč in avtoriteta, pravica in odgovornost.⁶ Drugi predlagajo na primer teme, kot so genocid/holokavst, demokracija, svoboda, toleranca, migracije, evropska integracija, globalizacija, državljan(stvo), revolucija, nacionalizem, patriotizem, mešanje kultur, trenja med kulturami ...

Poglavitna cilja projekta Aktivno državljanstvo s študijami primerov iz zgodovine in sodobnega sveta sta bila:

- okrepiti socialne in državljanske kompetence z aktivnim poučevanjem vsebin na temo aktivnega državljanstva, vključenih v učne načrte zgodovine, geografije, sociologije, državljanske vzgoje in etike;
- okrepiti interes učencev/dijakov za aktivno državljanstvo in okrepiti poučevanje o vsebinah, ki spodbujajo aktivno državljanstvo, vključenih v učne načrte zgodovine, geografije, sociologije ter državljanske vzgoje in etike.

Za projekt smo izbrali dva zgodovinska pojava oziroma koncepta: demokracija/demokracijski sistem in migracije. Navedene teme so učitelji obravnavali najprej v širšem evropskem kontekstu, nato pa vsak koncept preučili tudi na primeru(ih) današnjega slovenskega ozemlja.

Pri temi Demokracija/Demokracijski sistemi so se otroci, učenci in dijaki seznanili z osnovnimi pojmi koncepta demokracije oziroma demokratičnega sistema: parlamentarizem, razvoj koncepta človekovih pravic, vladavina zakona; delitev oblasti; svoboda govora in tiska ... Spoznali so

zgodovinski razvoj demokracije, od antike prek razsvetljskih idej in francoske revolucije pa vse do razvoja parlamentarizma in političnih strank v 19. stoletju. Po osvojitvi zgodovinskega znanja so učenci pridobili večje razumevanje demokratičnega sistema v današnjem času. Razmišljali so tudi o dilemah sodobnega demokratičnega sistema.

Pri temi Migracije smo se osredotočili na preučevanje ekonomskih migracij v Evropi v 20. stoletju in njihove posledice na demografsko podobo ter družbene in kulturne posledice. Tema je zajela tri valove ekonomskih migracij: a) prek oceana na začetku stoletja (v Severno Ameriko, Argentino, Avstralijo); b) selitve delavcev od 40. do 60. let iz manj razvitih delov južne in jugovzhodne Evrope na razvitejši zahod in sever; hkrati tudi priseljevanje delavcev iz nekdanjih kolonij (v Veliko Britanijo, Francijo, na Nizozemsko); c) zadnji val od konca 20. stol. dalje v Evropo priteguje delavce iz Azije in Afrike.

Pri načrtovanju metode dela pri pripravi projekta smo izhajali iz dejstva, da mora projekt potekati tako, da bodo aktivni učitelji in učenci ter bo njihov napredek plod skupnega vloženega dela.

Vsaka projektna tema je bila pripravljena v dveh fazah:

- a) Vsaka tema je bila najprej obravnavana pri vzorčnih učnih urah in nato dalje poglobljeno v okviru določenega oddelka ali krožka. V projektu je sodelovalo 780 učencev, ki so se s projektnimi temami najprej seznanili pri vzročnih učnih urah, ki so jih pripravili učitelji. Učne ure so bile zasnovane tako, da so spodbujale aktivno delo učencev (kritična analiza virov, individualno delo, sodelovalno učenje itd.).
- b) V drugi fazi pa so učenci pod mentorstvom učitelja pripravili samostojno delo, ki so ga tudi javno predstavili svojim sošolcem, vrstnikom ali staršem, npr. v obliki okrogle mize, kratkega dokumentarnega posnetka, debate, igre vlog, razstave ipd.

Med najbolj odmevne javne prireditve štejemo: Noč branja na temo kršenja človekovih pravic na OŠ Ljubečna, (21. maja 2010); razstava plakatov na temo demokracije na OŠ Naklo (decembra 2009); gledališka predstava Migracije v Laškem na OŠ Primoža Trubarja Laško (8. junija 2010); javna debata na Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana Potomci priseljencev iz bivše Jugoslavije bogatijo slovensko kulturo (25. maja 2010); razstava plaka-

tov na temo migracije na Šolskem centru Rudolfa Maistra (maja 2010).

V projekt, ki je nastal v okviru programa ESS, je bilo vključenih 53 učiteljev iz 13 partnerskih šol (57 % osnovnih in 36 % srednjih šol ter 1 vrtec) ter zunanji partnerji (Društvo učiteljev zgodovine Slovenije, Inštitut za novejšo zgodovino, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem). Predstavniki zunanjih partnerjev so v projektu sodelovali z naslednjimi aktivnostmi: izmenjava izkušenj pri izvajanju podobnih projektov, ki so jih zunanji partnerji izvedli v preteklosti, sodelovanje s strokovnimi prispevki na strokovnih srečanjih sodelujočih ter končni konferenci, strokovno spremljanje priprave učnih gradiv (svetovanje, recenziranje, spremljanje), sodelovanje pri pripravi delnih poročil in končnega poročila projekta, evalvacija projekta in njegovih dosežkov.

Doseženi rezultati projekta (število aktivnih udeležencev v projektu, številna srečanja in javne prireditve, odmevnost projekta ter široka diseminacija zbornikov) po našem mnenju dokazujejo, da smo bili pri svojem delu uspešni in naši cilji doseženi.

mag. Jelka Razpotnik,
Gimnazija Šentvid, Ljubljana

Šport v 3D

Projekt Šport v 3D (program Evropa za državljane) je skušal spodbuditi razpravo o oblikovanju športne politike v Evropski uniji, še zlasti z vidika vpliva športa na javno zdravje, aktivno državljanstvo in socialno vključenost. V okviru projekta je Fakulteta za šport kot partnerica evropskega konzorcija izvedla razprave v treh ciljnih skupinah: a) zelo dobri poznavalci slovenskega športa, vidni člani športnih organizacij vladnega in nevladnega sektorja; b) poznavalci socialnega in zdravstvenega varstva ter civilnega združevanja in predstavniki invalidov; c) predstavniki lokalnih športnih organizacij iz različnih krajev Slovenije.

V okviru razprav o vlogi športa na aktivno državljanstvo so se razpravljavci strinjali, da ima šport lahko določeno vlogo pri tem, vendar pa se ta vloga zaradi družbenih sprememb manjša, enako kot v drugih delih družbe. Aktivno državljanstvo namreč predstavlja razmerje med uveljavljanjem pravic in odgovornim delovanjem posameznika. Aktivni državljan je tisti, ki udejanja tako pravice kot obveznosti v določenem ravnotežju. Težava ohranjanja ravnotežja je v tem, da so pravice pogosto del zakonodaje in je potreben velik angažma zainteresirane javnosti za njegovo spreminjanje. Ker pa se spreminjajo vrednote v družbi, se spreminja tudi odnos do opisanega angažmaja. Zgodovinsko gledano ljudje z naraščanjem števila prebivalcev v svetu medsebojno niso več tako močno povezani. Danes je naša družba, tudi pod

vplivom neoliberalnega kapitalizma, vedno bolj družba posameznikov, zato ni več takšne skupinske zavesti. Delovni čas ljudi se je podaljšal, zato je danes aktivno državljanstvo možno šele v poznopoldanskih urah in ob koncu tedna. Novodobna težava je tudi hiperburokratizacija pri udeležbi posameznika, kar ljudi odvrača od tovrstnega angažmaja.

Prostovoljstvo v športu kot oblika aktivnega državljanstva je danes tržno okuženo. Večina prostovoljcev v športu nima altruističnih vzgibov, temveč so tam pretežno zaradi zagotavljanja športnega udejstvovanja svojih otrok ali položaja, ki ga želijo zasesti. Danes je v Sloveniji mnogo športnih funkcionarjev, ker so to hoteli biti, in ne takšnih, ki bi to morali biti. To je posledica demontaže več mehanizmov prostovoljnega dela:

- začeli smo plačevati prostovoljce brez usposobljenosti,
- športne organizacije nimajo opredeljenega sistema novačenja, zahtev za izvajanje posameznih delovnih nalog in razvoja prostovoljcev v organizaciji,
- država ne spodbuja prostovoljnega dela,
- nimamo narejene strukture prostovoljcev in na to vezanih usposabljanj za opravljanje del.

Razpravljavci so bili mnjenja, da smo socialni, pa tudi ekonomski kapital prostovoljnega dela v dvajsetih letih uničili, zato bo treba ponovno

opredeliti prostovoljno delo. V Sloveniji zlasti zaradi tega šport trenutno ne more pomembno podpreti aktivnega državljanstva.

Tudi zaradi takšnih ugotovitev je bilo prostovoljstvo sorazmerno dobro umeščeno v predlog nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2011–2020 (Jurak in sod., 2010). Ta dokument mu namreč namenja posebno poglavje z vrsto sistemskih spodbujevalnih ukrepov. Žal nacionalni program zaradi politične krize v Sloveniji ni bil obravnavan na Državnem zboru, tako da se stanje ni izboljšalo ne na konceptualni ravni in ne v praksi.

izr. prof. dr. Gregor Jurak,
prof. športne vzgoje, Univerza v Ljubljani,
Fakulteta za šport

Evropska svoboda

Brezmejnost je pojem udobja moje mladosti, za starše, ki so v stari Jugoslaviji najprej izbirali med televizijo A in B na policah trgovine, v dolgih vrstah čakali na povrnitev plačanega davka na slovensko-avstrijski meji, poslušali zgodbe slovenskih migrantov, živčih v Nemčiji, začeni s: »Pri nas v Nemčiji ...«, nekaj nepredstavljevega in nedosegljivega. Evropska svoboda je praktično neomejena, izkoriščanje njenih možnosti pa še vedno premajhno, saj še ni postala del Biti evropskega človeka, ki bi v sebi začutil: »Jaz sem državljan Evropske unije!« Toda verjamem, da smo na dobri poti, proces pa bo zagotovo dolgotrajen.

Aktivno evropsko državljanstvo torej ne pomeni zgolj fizične brezmejnosti, temveč brezmejnost kulture, umetnosti, jezikov, poklicev, gospodarstva, zdravstva in ne nazadnje tudi sodelovanje pri nadnacionalnem odločanju, torej odločanju na področju celotne EU, kot so na primer volitve v evropski parlament. Evropska svoboda in aktivno evropsko državljanstvo sta zame esencionalnega pomena za osebnostni razvoj in karierno pot, zato sem se z največjim veseljem udeležila enoletne Erasmus mobilnosti v Londonu, kjer se je moje znanje angleščine dvignilo na akademsko raven. Srečala sem se s povsem drugačnim,

za nas kar malce kaotičnim 'common law' in spoznala, da je splošna razgledanost nas 'Balkancev' mnogo višja kot razgledanost Angležev. Na nek način me je to dejstvo razveselilo, saj to pomeni, da nam bo, vsaj posameznikom, če že ne kot državi, v 'Evropi' uspelo. Po tej izkušnji sem pridobila samozavest, da stopim 'iz okvira' in postanem prava državljanka Evropske unije ter se aktivno vključim v proces združevanja ekonomije, solidarnosti in demokracije. Udeležila sem se tudi projekta Evropske unije – Mladi v akciji v Strasbourgu na temo ekologije. Projekti programa Mladi v akciji so širše zasnovani, udeleženci prihajajo tudi iz držav Bližnjega vzhoda in Severne Afrike. Poznati delovanje Evropske unije ni dovolj, če ne poznamo situacije v ostalih državah, ki kakor koli sodelujejo z Evropsko unijo. Projekti omogočajo prav to ter spodbujajo k prostovoljnemu delu, dodatnemu izobraževanju, kreativnosti in omogočajo delovno prakso, hkrati pa so za študentski žep zelo ugodni. Krajša izobraževanja in druge dogodke organizira tudi evropska študentska organizacija AEGEE, prek katere sem se udeležila izobraževalnega dogodka 'Kako deluje Evropska Unija?' v Bruslju ter mnogih drugih dogodkov ter poletnih univerz po celotni Evropi ter Rusiji. Tudi to je eden od načinov interakcije Evropejcev, ki združuje izobraževanje, poceni potovanje, nova poznanstva, saj so to elementi vsakega dogodka oziroma poletne univerze, kjer srečaš vsaj trideset novih ljudi iz različnih držav in tako tvoja evropska naveza raste in po mojih izkušnjah vedno prinese pozitivni učinek. Vsi ti dogodki in projekti ti prinesejo novih poznanstev, znanja o kulturi, jezikih in drugih posebnostih 'sosedov', Jean Monnet projekt pa doda še ščepec profe-

sionalne esence v smislu poklicnih poznanstev, javnega nastopanja oziroma poučevanja drugih v angleškem jeziku ter poglobljenega znanja prava Evropske unije. Projekta Jean Monnet za področje prava Evropske unije z naslovom 'Joint Seminars on Harmonization with the EU Law' sem se udeležila leta 2012, kjer smo se združili študenti Pravne fakultete v Gradcu, Mariboru in Zagrebu. Na treh seminarjih (na sedežih fakultet) smo obravnavali različna področja prava Evropske unije ter jih predstavili prek predstavitev in javnega nastopa. Profesorji so nas dopolnjevali in nam dali tudi tehnične nasvete glede javnega nastopanja. Poleg tega smo se povezali študenti vseh treh fakultet ter gostujoči Erasmus študenti. Še vedno ohranjamo navezo prek Facebook skupine, z nekaterimi smo zopet sodelovali, z drugimi pa še morda bomo, ko se naše kariere poti močneje začrtajo. Za študenta prava, ki ga zanima pravo Evropske unije, je to odlična priložnost, da nadgradi svoje znanje, da поблиže spozna delo profesorjev, se pozanima o vsem, kar je povezano s praktičnim delom, in se nato lažje odloči, v katero smer iti.

Kot skorajšnja diplomantka bi vsem študentom predlagala, da postanejo kar se da aktivni državljani Evropske unije, da izkoristijo priložnosti dodatnega izobraževanja, izmenjav na kakršno koli tematiko, praks in drugih možnosti, saj je diplomantov več kot dovolj, 'Evropa' pa potrebuje kozmopolite, ljudi širših obzorij, in to delodajalci dandanes tudi iščejo, nekaj več. Sami pa smo odgovorni, da si narišemo dodatne barve mavrice, ki nas dvignejo iz povprečja. Televizijski zasloni se vsekakor večajo, medtem ko se svet 'manjša', in s tem zavedanjem moramo na pot uspeha, na pot evropske svobode.

Sara Kohne,
Univerza v Mariboru, Pravna Fakulteta

Izjava udeleženke

Udeležila sem se dveh projektov Grundtvig nadaljnja izobraževanja in usposabljanja, namenjenih starejšim (SENIOR in DANET). Sodelovanje v evropskih projektih je prvenstveno način spoznavanja in učenja, ki poteka na več ravneh. Ena od teh so teme, ki jih udeleženci iz različnih držav obravnavajo na organiziranih srečanjih v različnih državah. V predstavitvah in diskusijah, ki jim sledijo, se izražajo podobnosti in razlikosti izkušenj posameznikov, ki so živeli v različnih družbenih sistemih in bili priče njihovi preobrazbi. Dragoceno je bilo videti, kako se skozi srečanja počasi odpira razumevanje med zgodovinsko obremenjenimi predstavniki Nemčije in Poljske, kako se vendarle počasi odpravljajo predsodki in toplijo odnosi. Zanimivo je bilo srečati predstavnike tistih nacij, ki jih v vsakodnevnem življenju ne srečamo pogosto, npr. Fince ali Bolgare, in spoznati, kako živijo in kakšno prihodnost želijo zase in za Evropo. Posebno me je veselilo opazovati, kako vključenost v projekt vpliva na starejše, člane slovenske skupine, na njihovo pripravljenost za vključevanje, razmišljanje in oblikovanje stališč, premagovanje strahu pred javnim nastopanjem, sodelovanje in dvig samozavesti. Oba projekta sem doživela kot udeležanje ideje vseživljenjskega učenja, kot osebno, neposredno izkušnjo pripadnosti EU in njeni demokratizaciji.

Majda Ažman Bizovičar, Univerza za tretje življenjsko obdobje

Raznolikost aktivnega državljanstva v Lady Cafe

Aktivno državljanstvo ima toliko opredelitev, kot je posameznikov, ki se z njim ukvarjajo. Vsak od njih ima svojo opredelitev, in še ta se z njegovimi izkušnjami in razmišljanji spreminja. Kulturni, politični, socialni in osebni konteksti jih zelo zaznamujejo in zato je aktivno državljanstvo zelo zanimiva tematika za mednarodne projekte.

V Mestni knjižnici Ljubljana aktivno državljanstvo najbolj povezujemo z marginaliziranimi skupinami (priseljenci, brezposelni, zdravljeni odvisniki). Poleg dejavnosti, v katerih takšno državljanstvo neposredno spodbujamo (npr. program Dejavnost sem vključen v slovensko družbo, tudi prek e-demokracije), ga spodbujamo tudi z različnimi dejavnostmi, kjer aktivno državljanstvo ni v ospredju (različne ustvarjalne delavnice, bralna srečanja, delavnice za iskalce zaposlitve). Cilj vseh dejavnosti je, da udeleženci v njih razvijejo svoja znanja in spretnosti ter se v največji možni meri aktivno vključijo v sodelovanje v skupnosti.

Ženske iz generacije 45+ so ciljna skupina, s katero imamo v Mestni knjižnici Ljubljana na področju izobraževanja veliko dobrih izkušenj. Da bi jih lahko delili z drugimi in jih prek izmenjav primerov dobrih praks tudi nadgradili, smo v programu Grundtvig učna partnerstva skupaj s partnerskimi organizacijami oblikovali projekt Lady Cafe – motivating activities for women aged 45+⁷.

V projektu sodelujemo partnerji iz držav z zelo različnimi kulturnimi, političnimi, zgodovinskimi in socialnimi podlagami. Skupaj tako delamo partnerji iz Bolgarije, Italije, Španije, Latvije, Irske, Turčije, Romunije in Slovenije. Osrednje teme našega dela so motivacija in aktivacija žensk iz generacije 45+, aktivno državljanstvo ter vloga vseživljenjskega učenja pri tem.

Glavna ciljna skupina projekta, ženske iz generacije 45+, je zelo raznolika. Nastopajo v različnih življenjskih vlogah – kot sodelavke, upokojenke, babice, mame, športnice, gospodinje ... Nekaterim zanima znanost, druge umetnost, tretje kuhanje, tuji jeziki ali branje, četrti nekaj povsem drugega. V skupini so aktivne državljanke in gospe, ki bodo to šele postale. To je naše izhodišče za oblikovanje učnih in motivacijskih aktivnosti, ki jih bomo za to ciljno skupino oblikovali v okviru projekta. Z aktivnostmi bomo v Mestni knjižnici Ljubljana začeli v aprilu 2013. Izobraževalne aktivnosti bodo združene v tri kategorije: **služba in delo** (delavnice Excel, PowerPoint, poslovna ko-

munikacija), **prosti čas** (delavnice digitalne fotografije, ustvarjalne delavnice, razstava) ter **za lažji vsakdan** (uporaba elektronske pošte, Skype, Facebook, varčna in zdrava priprava hrane).

Poleg učnih in motivacijskih aktivnosti za ženske iz generacije 45+, ki jih izvajamo partnerji v svojih institucijah, bomo v dveh letih izpeljali šest partnerskih srečanj. Za nami sta že srečanje v Bolgariji in v Italiji, v mesecu aprilu bomo srečanje gostili v Ljubljani. Srečanj se udeležujemo tako zaposleni v organizacijah kot tudi udeleženke izobraževanja iz generacije 45+. Za oboje je udeležba dragocena izkušnja.

Mobilnosti veliko prispevajo tudi k aktivnemu državljanstvu tistih zaposlenih v MKL, ki se udeležujejo srečanj partnerjev. Poleg izmenjave strokovnih izkušenj s kolegi iz tujine in pridobivanja znanja sama srečanja presežejo okvir strogo strokovnih tematik, vezanih na delovno mesto, s kolegi iz tujine pa so se že stkala prava prijateljstva.

S temi izkušnjami postajamo drugačni državljani. Novica, da je v Bolgariji odstopila celotna vlada, in podatki o stopnji brezposelnosti v Španiji niso več od tam nekje, ampak je to tam, kjer so tvoji kolegi, tam kjer tudi pripravljajo delavnice za ženske 45+. Ko se ti pred kolegico iz Latvije dvakrat zareče, da je iz Litve, potem bolj razumeš, zakaj se tvojemu turškemu kolegu zgodi, da zamenja Slovaško in Slovenijo. Iz neposre-

dnih izkušenj s kolegi razumeš, kaj nekomu osebno pomeni bajram. Veš, kdaj je latvijski festival plesa in petja ter kdaj in zakaj Bolgari praznujejo praznik Babe Marte. Evropa postane manjša in bolj domača.

To so sicer majhne, praktične stvari, ki pa aktivno državljanstvo obogatijo z razumevanjem drugačnosti, sprejemanjem raznolikosti, s spoznavanjem pestrosti vsakdanjega življenja v okviru raznolikih evropskih kultur in tradicije. In ravno to so tiste dimenzije, ki jih skozi raznolikost aktivnega državljanstva v projektu Lady Cafe spodbuja Mestna knjižnica Ljubljana.

Simona Šinko,
Mestna knjižnica Ljubljana

Aktivno državljanstvo skozi pravljичno obarvane zgodbe

Na naši šoli smo od septembra 2011 vključeni v projekt Aktivno državljanstvo skozi pravljичno obarvane zgodbe oz. ACT-FACT (Active Citizenship through Fairy Content Tales). Na začetku pravzaprav nismo vedeli, kaj naj bi pojem aktivno državljanstvo pomenil. K projektu nas je pritegnila sama vsebina, pri kateri skozi pravljice, bajke, legende in pripovedke spoznavamo sebe, ljudi okoli sebe in svoje partnerje v projektu. Čas, v katerem živimo, mladim nudi ogromno različnih dejavnosti in ukvarjanje z računalnikom prevladuje nad ostalimi. Želeli smo, da otroci znova obudijo lepo navado branja knjig, kjer se skriva bogata dediščina naših prednikov. Skozi pravljice se lahko otroci ogromno naučijo o vrednotah, ki so pomembne v življenju. Ker smo želeli vključiti celotni zavod (tako šolo kot tudi vrtec), so bile pravljice zaradi svoje večne aktualnosti, ne glede na starost udeležencev, prava izbira, obenem pa tudi izziv.

Izvedli smo že veliko dejavnosti:

- prebrali ogromno pravljic, bajk, legend (npr. Peter Klepec, Janko in Metka, Volk in trije prašički);
- plesali ljudske ples in igrali rajalne in prstne igre (npr. Rašpla, Ob bistrem potoku, Peričice, Fantovski ples, Lepa Anka);
- spoznavali stare slovenske običaje (npr. ličkanje koruze);
- spoznavali že znane zgodbe na drugačen način;
- dramatizirali slovenske ljudske pravljice (npr. Zlata ptica);
- si dopisovali z vrstniki iz Španije, Romunije in Turčije;
- se veliko pogovarjali o junakih in pripravili odmevno prireditev, na kateri smo našim staršem, starim staršem ter ostalim krajanom pokazali, kaj smo naredili in dosegli v projektu;
- spoznavali naše partnerje in jih gostili v Sloveniji;
- spoznavali geografske, zgodovinske in kulturne značilnosti Slovenije, Turčije, Španije in Romunije;
- izdelovali voščilnice, koledarje, simbolična darila (npr. zlata jabolka);
- izdelali gradove in pravljичne hišice;
- napisali svoje prve pravljice;
- v knjižnici posvetili mesec slovenskim, turškim, romunskim in španskim pravljicam ...

Dejavnosti je bilo ogromno in vsaka izmed njih je pripomogla k temu, da smo ugotovili, kaj nam pomeni pojem aktivno državljanstvo. Skozi branje, poslušanje, petje, plesanje, dramatiziranje in ustvarjanje smo ves čas poudarjali slovensko kulturo, tradicijo in lastnosti slovenskih junakov, ki kažejo lastnosti Slovencev, npr. poštenost, delavnost, vztrajnost. Aktivno državljanstvo smo širili tudi izven slovenskega prostora. Brali smo turške, španske in romunske pripovedke, ugotavljali podobnosti in razlike med nami, spoznavali njihovo kulturo in običaje. Najbolj aktivno prenašamo svoje državljanstvo iz okvira Slovenije na evropski nivo na naših srečanjih, ko prek izkušenega učenja pridobivamo bogate in neprecenljive življenjske izkušnje med sobivanjem in prilagajanjem našim posebnostim. Tako na primer v času gostovanja naših partnerjev iz spoštovanja do vere turških prijateljev na jedilniku nismo imeli svinjine.

Naši partnerji so postali naši prijatelji. Ko se srečamo, se iskreno objamemo in čutimo, da je projekt dosegel to, kar smo si želeli. Veliko se v šoli in vrt-

cu pogovarjamo o vrednotah, ki nam v življenju veliko pomenijo: prijateljstvo, spoštovanje sebe in soljudi, sprejemanje drugačnih ljudi z drugačnimi običaji in navadami, družina, sovrstniki. Spoznali smo, da navkljub manjšim razlikam razmišljamo podobno, imamo enake vrednote, le da se med državami razlikujejo po pomembnosti. Na primer: romunski otroci so družino postavili na prvo mesto, pri naših mladostnikih pa so bili na prvem mestu prijatelji. Konec koncev pa vsi pripadamo tej veliki družini, imenovani Evropa.

Projekt je poseben tudi v tem, da povezuje več različnih skupin. Poleg partnerjev iz tujine smo k projektu privabili tudi starše in stare starše, ki so z veseljem prišli v šolo in vrtec ter prebrali njihovo najljubšo zgodbo iz otroštva. K sodelovanju smo povabili tudi lokalno skupnost in posamezna društva. Z vsemi sodelujočimi smo vzpostavili nek nov odnos, prepleten s pravljичno obarvanimi zgodbami.

Tanja Plohl,
OŠ dr. Ivana Korošca Borovnica

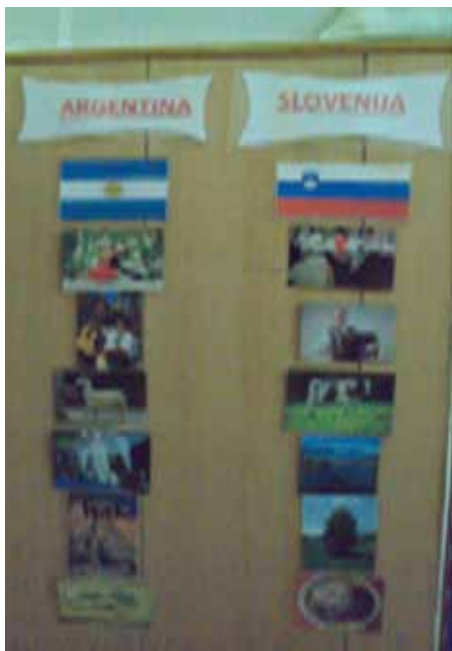
Aktivni državljani od malih nog

Vrtci na različne načine ob različnih priložnostih vpletajo v svoje aktivnosti tematike, povezane z državljanstvom, in na ta način malčke učimo medsebojnega spoštovanja, multikulturnosti ter posebnosti lastnega naroda, kulture, simbolov. Pogovarjamo se o državljskih pravicah in dolžnostih ter skrbimo za okolje.

Primer aktivnosti, izvedene na tematiko, je bilo tudi Spoznavanje Argentine. V skupini je namreč deček, ki ima očeta, ki je po rodu Argentinec. Na obisk v Slovenijo sta prišla njegova starša (torej otrokova stara starša). Vzgojiteljici sva to videli kot lepo priložnost, da otroci bolje spoznajo babico in dedka in s tem tudi državo, iz katere prihajata. Argentino torej.

Vzgojiteljici želiva, da čim več tovrstnih dejavnosti v skupini izhaja iz otrok samih. Dotičen deček pa je karakterni bolj miren ter sramežljiv, zato sva sprejeli to dejavnost kot izziv z upanjem, da se bo deček v skupini počutil pomemben ter za odtenek bolj samozavesten.

Cilji teme Argentina za celotno skupino so bili: spoznavanje nove države in nekaj njenih značilnosti, spoznati dečkove stare starše in očka. Cilji za dotičnega dečka pa so bili: možnost pokazati skupini, da je na nek način poseben, krepiti nje-

Tako smo primerjali ter spoznavali slovenske ter argentinske značilnosti

ZNAČILNOST	SLOVENIJA	ARGENTINA
zastava	slovenska	argentinska (barve neba in sonce)
ples	slovenski ljudski	tango
žival	krava	lama
narava	bled	slapovi
instrumenti	harmonika	kitara
rastline	lipa	kaktusi
jedi	klobasa, žganci, zelje	provaleta, argentinski sir

gov razvoj občutka pripadnosti v skupini in krepitev njegove samozavesti.

Predhodno sva se pripravili na obisk tako, da sva poiskali največje značilnosti Argentine, jih primerjali s Slovenijo, nekaj slik sva natisnili in plastificirali. Tako sva primerjali dve različni deželi prek zastav, plesa, glasbe, živali, narave, rastlin in hrane.

V jutranjem krogu smo si pred obiskom ogledali zemljevid sveta. Otrokom sva pokazali, kje leži majhna pikica Slovenija, kje leži Norveška (kamor je odpotovala Natalija, prejšnja vzgojiteljica) ter kje najdemo Argentino. Otroci, ki so intelektualno močnejši, so že sami pokazali dotične kraje.

Na preprogi smo počakali goste. Ko so se dedek, babica in očka posedli na preprogo, sva otrokom dali možnost, da postavijo kakšno vprašanje (o vprašanjih so bili pred obiskom otroci pogumni). Ker pa jih je obisk nekako presenetil, sem jim pomagala ter nalepila na steno napis 'ARGENTINA', v drugi stolpec pa napis 'SLOVENIJA'. Otrokom sva pokazali slovensko zastavo. Nato pa smo dečkovo družino vprašali, kakšno zastavo imajo oni, jo po-

kazali (natisnjeno in plastificirano) otrokom, pritrdili smo jo v stolpič Argentine, dedek pa je razložil, da predstavlja zastava nebo z modrino in soncem. Pogovor sva nadaljevali na tak način. Otroke sva npr. vprašali, katero žival najdemo na kmetiji (krava), sličico krave smo pritrdili pod 'Slovenijo'. Dedek pa je povedal, da je njihova tipična žival lama, ki smo jo pritrdili pod 'Argentino'. Tako smo šli z vprašanji skozi vse sličice. Na koncu smo družini zapeli nekaj pesmi ter ji razkazali igralnico. Gostom sva ponudili jabolčni zavitek kot zahvalo za obisk. Dan po obisku smo si prek prenosnega računalnika ogledali še ples tango ter lamo, žival, ki pljuva.

Otroci v igralnici kdaj tudi sami opazijo slike, zemljevid. Zelo radi pokažejo, kje je Norveška (na zemljevidu simbolizira norveško žival jak), velik interes pa so pokazali tudi pri lami. Močno so si zapomnili, da lame pljuvajo. Zaradi tovrstnih aktivnosti se že pri malčkih krepi občutek za druge, drugačne in s tem posredno tudi za lastne vrednote, zavest in pripadnost.

Meta Nelc in Violeta Švajger,
Vrtec Hans Christian Andersen, Ljubljana

Na zemljevidu smo poiskali Slovenijo, Norveško in Argentino.

Mladi v Evropi nekoč, danes, jutri

Na Osnovni šoli Staneta Žagarja Lipnica v letošnjem šolskem letu poteka mednarodni projekt Comenius večstranska šolska partnerstva, pri katerem je v partnerstvu še šest šol s Portugalske, iz Italije, Nemčije, Danske, z Madžarske in s Poljske. Gre za dvoletni projekt 2012–2014 z naslovom *European Youth – Past, Present, Future. Raising an awareness as to the active role every European citizen has got in shaping a common European Future*, ki smo ga s koordinatorji partnerskih šol pripravili v začetku leta 2012.

Prek aktivnosti, vključenih v redni program osnovne šole, dneve dejavnosti in v sklopu razširjenega programa, učenci in učitelji raziskujejo in spoznavajo svojo aktivno vlogo državljanov EU. Pri tem se posebej osredotočamo na spoznavanje tradicionalnih in kulturnih značilnosti posameznih držav in krajev partnerskih šol, lastne kulturne dediščine ter trenutnih družbenih razmer, izzivov in ciljev, ki si jih skupaj zastavljamo za prihodnost v naši povezavi.

Učenci prek sodelovanja v aktivnostih in stika s tujimi učenci oblikujejo kritičen vpogled v preteklost svojih staršev in starih staršev, obravnavajo svojo trenutno vlogo in položaj ter vsakdanje življenjske težave odrasčajočega Evropejca, s svojimi evropskimi 'sošolci' spoznavajo pomembnost sodelovanja in vzdrževanja stikov za svoje prihodnje življenje in delo v evropskem prostoru.

Prek projektnih aktivnosti učenci spoznavajo, da je današnja Evropa zrcalo dela staršev in starih staršev ter imajo sedaj oni pomembno vlogo pri oblikovanju svoje in skupne evropske prihodnosti.

Že takoj po pričetku šolskega leta 2012/13 smo na naši šoli v kolektivu pripravili načrt dela za tekoče leto in podrobneje predstavili projekt na šoli. V sodelovanju s folklorno skupino Voše na podružnični šoli Ovsiške smo se v tem času intenzivno pripravljali na prvo mednarodno srečanje na Ma-

džarskem od 12. do 16. novembra 2012, kjer smo zastopali našo šolo s predstavitvijo tradicionalnih oblačil in narodno nošo, živo glasbo z diatonično harmoniko in dvema folklornima plesnima nastopoma, spoznali skupne točke raznolikih kultur ter navdušili naše evropske prijatelje in prijateljice z našimi plesi. V sklopu obiska so tako učenci kot učitelji spletli prijateljstva in vzpostavili prve stike za redno nadaljnje dopisovanje prek elektronskih medijev, kot so Skype, Facebook, MSN ter elektronska pošta.

Madžarsko smo zapustili s pozitivnimi vtisi in lepimi pričakovanji za naslednje mednarodno srečanje na naši šoli v marcu 2013, kjer se bodo partnerske šole predstavljale s fotografskimi in likovnimi izdelki ter pripovedmi iz življenja nekoč in danes. Rdeča nit srečanja bo raziskovanje, kaj danes učencem pomenita sreča in veselje ter kaj je to pomenilo staršem in starim staršem v njihovih časih. Pričakujemo zanimive pripovedi in kreativne upodobitve ter fotografske izdelke, ki bodo v navedenem času razstavljeni na šoli in predstavljeni na javni prireditvi. Še večja dodana vrednost pa je gostovanje 23 tujih učencev pri slovenskih družinah. Naši učenci nestrpnost pričakujejo srečanje, dobili pa smo tudi zelo veliko podporo s strani staršev. Učenci se bodo tako praktično preizkusili v rabi tujih jezikov pri sporazumevanju, obenem pa spoznali tudi kulturne raznolikosti, se naučili tujih in našega jezika ter ne nazadnje spoznali utrip vsakdana slovenskega učenca.

Pri projektu sicer sodeluje večina učiteljev naše šole, vključeni so tudi učenci od 7. do 9. razreda v starosti 11–14 let, nadarjeni učenci, pri pripravah dekorativnih izdelkov pa tudi učenci podaljšanega bivanja in izbirnih predmetov. Obenem na vseh partnerskih šolah potekajo tudi obstranske aktivnosti, pri čemer vključujemo učence v organizacijo Comenius info kotička, anketiranje, poročanje, učenje tujih jezikov, izdelavo skupnega slovarčka European Languages Survival Kit, fotografske aktivnosti, zbiranje starih zgodb, priprave plesnih koreografij itd.

Delo poskušamo čim bolj integrirati v učni proces. Samo delo obsega veliko vsakodnevne ko-

munikacije s koordinatorji partnerskih šol, kar mi kot učitelju angleščine ne predstavlja velikih ovir in je zato sam potek dela tako bolj utečen. Zaradi močne podpore vodstva šole, ravnateljice prof. Alenke Cuder ter odličnega kolektiva in sposobnih ter angažiranih učiteljev menim, da bo projekt v bodoče doprinesel še veliko pozitivnih učinkov tako na zaposlene kot učence, k pripravljenosti učencev na sklepanje novih poznanstev v tujini, predvsem pa na razvoj naše šole v smislu mednarodnih sodelovanj in izobraževanj.

Andrej Kavčič,
Osnovna šola Staneta Žagarja Lipnica

Projekt Step In! Z aktivnim državljanstvom gradimo vključujoče družbe

*Step In!*⁸ Z aktivnim državljanstvom gradimo vključujoče družbe je naslov dvoletnega projekta, ki ga financira Evropska komisija, koordinira pa prof. dr. Dirk Lange z Univerze Leibniz v Hannoveru, Nemčija. Projekt Step In! je del programa Grundtvig, začel se je januarja 2012 in se bo zaključil decembra 2013.

Raziskovalni inštituti, nevladne organizacije in izvajalci izobraževanja odraslih iz sedmih držav v projektu Step In! združujemo kompetence za državljansko vzgojo, integracijo in migracije. Konzorcij projekta je sestavljen iz organizacij iz Republike Češke, Cipra, Nemčije, Italije, Škotske (VB), Švedske in Slovenije. V okviru Slovenije je konzorcijski partner projekta Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije (ISIM), Znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU). Več nevladnih organizacij v Sloveniji in drugih partnerskih državah je pridruženih članov projekta, ki so o projektu obveščeni, nimajo pa aktivne vloge niti zanje ni namenjenih sredstev.

Cilj projekta je razvijati inovativne izobraževalne strategije, da bi se okrepila politična participacija in aktivno državljanstvo priseljencev in etničnih manjšin in promoviralo aktivno državljanstvo. Aktivno državljanstvo razumemo kot inkluziven, na medkulturnem dialogu utemeljen 'družbenopolitični pojav'. Projekt izhaja iz domneve, da uspešni procesi integracije ne zahtevajo samo prizadevanj manjšin, temveč tudi

prizadevanja večinske populacije in institucij. V tem smislu so ciljne skupine projekta: (1) priseljenci in člani etničnih manjšin, (2) člani držav sprejema, zlasti člani strank, nevladnih organizacij, javnih organizacij in (3) izvajalci izobraževanja odraslih.

V letu 2012 smo v okviru projekta Step In! konzorcijski partnerji naredili več analiz izobraževalnih potreb, ki so podlaga za oblikovanje sedmih različnih izobraževalnih modulov, ki jih bomo testirali in izvajali v različnih evropskih državah. Moduli bodo predstavljeni v skupnem priročniku, ki bo izšel v vseh partnerskih jezikih. Skupna tema modulov so medkulturne kompetence, in sicer za zgoraj navedene ciljne skupine projekta. Dodana vrednost priročnika so opisi številnih vaj in delavnic, ki jih lahko izvajamo na usposabljanju za medkulturne kompetence.

ISIM ZRC SAZU je v okviru priročnika pripravil modul za medkulturne kompetence za javne uslužbenke. V aprilu 2013 bomo organizirali dve 8-urni usposabljanji za javne uslužbenke v Ljubljani na ZRC SAZU, seminar bo brezplačen, nanj pa se bodo lahko prijavili javni uslužbenci iz vse Slovenije. Vsebine seminarja so bile izbrane glede na rezultate desetih intervjujev z javnimi uslužbenci, ki smo jih opravili spomladi 2012 in se osredotočajo na pravice priseljencev in zakonodajo o njih, na vprašanje, kaj so migracije in integracija, kaj slednji koncept pomeni, na senzibilizacijo za medkulturni dialog in na medkulturne kompetence.

Prvo srečanje partnerjev projekta Step In! v Hannoveru, Nemčija, 3. 2. 2012

Vsebine modulov, ki se bodo izkazale za najbolj učinkovite, bomo uporabili na enotedenskem Grundtvig seminarju, ki bo organiziran v oktobru tega leta v Hannoveru. Seminar je predstavljen v Grundtvig bazi in nanj se lahko prijavijo zainteresirani ljudje iz različnih držav in pridobijo Grundtvig štipendijo za brezplačno udeležbo na seminarju.

Velik poudarek projekta je na diseminaciji. Oblikovali smo spletno stran projekta, brošuro in letake o projektu. Projekt je predstavljen tudi na Facebooku in drugih družbenih omrežjih. Pripravili bomo okroglo mizo in nanjo povabili različne akterje, ki so povezani z aktivnim državljanstvom priseljencev. Redno objavljamo članke o projektu ter tudi predstavljamo vsebino projekta na različnih sestankih, zlasti s predstavniki ministrstev. Poleg tega smo v letu 2012 projekt predstavili že na treh domačih in mednarodnih znanstvenih konferencah, v letu 2013 ga nameravamo predstaviti na 17. andragskem kolokviju, ki bo organiziran na ACS predvidoma v juniju 2013. V pripravi je tudi znanstveni članek o empatiji kot najpomembnejši medkulturni kompetenci, ki je predviden za objavo v znanstveni reviji Dve Domovini/Two Homelands, ki je v bazi Web of Science.

dr. Natalija Vrečer,
*Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije,
ZRC SAZU in ACS*

Aktivna participacija evropskih državljanov

Evropska unija (v nadaljevanju EU) se sooča z nizko stopnjo politične participacije, pri čemer je še najbolj izstopajoča nizka stopnja politične participacije mladih. Z njo se prav tako sooča Slovenija, saj se skoraj 40 % mladih ne bi udeležilo parlamentarnih volitev. Nizka stopnja zainteresiranosti za politično participacijo je povezana z informiranostjo o politiki. O njej se v Sloveniji le redko pogovarjamo, prav tako pa se naša mladina ne čuti kompetentna za izrekanje političnih kritik. Mladi političnim predstavnikom ne zaupajo, in kar je bolj pomembno, menijo, da nimajo vpliva na sistemske odločitve.

Ob izzivih, s katerimi se danes soočamo znotraj EU, je očitno, da je evropska družba odvisna in bo odvisna od participacije svojih članov, tistih, ki so jo ustvarili. Pri zagotavljanju nadaljnega razvoja zdravega demokratičnega sistema EU in Slovenije same se je izobraževanje za demokratično državljanstvo izkazalo kot ključno sredstvo za naslavljanje problematike. Z namenom prispevanja k tej pomembni temi tam, kjer največ in najbolje delamo, smo v Kulturno izobraževalnem društvu PiNA razvili in implementirali tri projekte:

Memefest Recharged (projekt je nastal s podporo programa Evropa za državljane): Ustvarjanje evropske spletne platforme, na kateri lahko državljani prek umetnostnih tehnik širijo svoj glas o relevantnih evropskih temah, razpravljajo o njih z drugimi in pridobivajo nova znanja.

Youth Vote (projekt je nastal s podporo programa Mladi v Akciji; Evropske mladinske fundacije, akcija D; Ameriške ambasade; tedanjega Ministrstva za šolstvo RS in občine Trst): Izdelava didaktičnih učnih pripomočkov za učence devetih razredov in di-jake prvih in drugih letnikov srednje šole. Pri nastajanju učnih pripomočkov je sodelovalo skupaj več kot 220 mladih, s katerimi je ob mentorski podpori nastal 25-minutni didaktični film, namenjen izobraževanju za demokratično državljanstvo, 76-stranski priročnik za izobraževalce in 14-delna didaktična razstava 'Interpretacije členov slovenske ustave'.

PartART (projekt je nastal s podporo programa Vseživljenjsko učenje, Grundtvig učna partnerstva): Projekt želi krepiti znanja izobraževalcev prek priprave treninga na področju aktivne participacije, ki vsebuje mednarodno priznane tehnike participatorne umetnosti (Gledališče zatiranih,

Loesje kreativne tehnike pisanja, multimedija za družbene spremembe) in razvoj didaktičnih gradiv za trening ter priprava spletnega portala, ki bo na enem mestu združeval dobre prakse, uradne dokumente in nastale didaktične pripomočke na področju aktivnega državljanstva.

PiNA želi z usmeritvijo na področje aktivne participacije ustvariti družbeno okolje, v katerem bodo državljani sodelovali v družbenih procesih, izmenjevali stališča in razpravljali z namenom delitve odgovornosti za dejanja odločevalcev.

Kaja Cunk,
Kulturno izobraževalno društvo PiNA

10. srečanje Erasmus koordinatorjev

Nova Gorica, 6. november 2012

Upanje vsakega naroda temelji na ustreznem izobraževanju mladine – tako je že v 16. stoletju razmišljal izjemni humanist Erasmus Rotterdamski, genij svojega časa, ki je podaril ime in idejne smernice največjemu evropskemu programu študentskih izmenjav – Erasmus!

Lansko srečanje Erasmus koordinatorjev je bilo prav posebno, saj smo praznovali 25. leto programa Erasmus. V vseh teh letih je omogočil pretok idej, znanja, ljudi med kulturno različnimi državami Evrope. Združuje tri milijone zgodb o srečanjih in raziskovanju, nudi drugačen pogled na svet, odpira meje in piše novo evropsko realnost.

Na srečanju, ki je potekalo 6. 11. 2012 v Univerzitetnem središču Nova Gorica, je bilo prisotnih več kot 60 koordinatorjev iz vseh slovenskih izobraževalnih organizacij terciarnega sektorja, ki izvajajo aktivnosti v okviru programa Erasmus (Individualna mobilnost, Intenzivni programi, Intenzivni jezikovni tečaji, Erasmus Mundus).

Poleg obeležitve 25. letnice programa Erasmus smo na srečanju predstavili glavne značilnosti izvajanja programa Erasmus v Sloveniji, pogledali, kakšni so učinki mednarodne mobilnosti na posameznike in institucije ob koncu programskega obdobja, ter odprli prostor za razmislek in razpravo o ustreznih aktivnostih za spodbujanje mobilnosti v slovenskem prostoru – med posamezniki in izobraževalnimi institucijami, v povezavi z gospodarstvom in socialnimi partnerji.

Pomen mednarodne mobilnosti v procesu internacionalizacije univerze ob 25. obletnici programa Erasmus: že 25 let spreminja življenjske poti in širi obzorja!

Erasmus: Že 25 let spreminja življenjske poti in širi obzorja

Maribor, 15. november 2012

Pozornost 25. obletnici programa Erasmus je namenila tudi skupina bolonjskih ekspertov v Sloveniji, ki je 15. 11. 2012 organizirala regionalni seminar v Mariboru, s katerim je želela osvetliti stanje in izzive na področju mednarodne mobilnosti študentov in profesorjev v Sloveniji.

Seminarja se je udeležilo prek 30 udeležencev – študentov, profesorjev, Erasmus koordinatorjev in drugih. Svoje izkušnje z mobilnostjo so predstavili Mednarodna pisarna UM, Karierni center UNI MB, študentska društva UM (AIESEC, AIESTE, ESN in drugi), Erasmus ambasadorica prof. dr. Vesna Rijavec, MIZKŠ in CMEPIUS. Skupna ugotovitev sodelujočih je bila, da je za dvig števila mobilnosti in kakovostno izvajanje tovrstnih aktivnosti potrebno sodelovanje vseh vpletenih – študentov, profesorjev, gospodarstva, izobraževalnih institucij in nacionalnih organov. Potrebno je aktivnejše širjenje informacij o pozitivnih učinkih programa ter jasni opredelitvi postopkov in kriterijev za izvajanje mednarodnih aktivnosti na nacionalni in institucionalni ravni (npr. ECTS, ponudba predavanj v tujem jeziku, priznavanje ...).

Erasmus Mundus in Tempus informativni dan, hotel Central

Ljubljana, 7. december 2012

CMEPIUS je v sodelovanju z Izvršno agencijo za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo pripravil informativni dan za centralizirana programa na področju visokošolskega izobraževanja, za katera je v zadnjih letih pri nas vedno več interesa za sodelovanje. Tako smo gostili predstavnike Izvršne agencije, izkušene koordinatorje projektov v obeh programih, tako domače kot tuje. Več kot 50 slovenskih udeležencev je tako iz prve roke dobilo številne koristne informacije, kako pripraviti in izvajati projekte v obeh programih. Dokumenti in gradiva z dogodka ter več podrobnejših informacij so zbrani na spletni strani dogodka <http://www.cmeplus.si/erasmus-mundus/info.aspx>.

Nacionalna konferenca NAMA

Brdo pri Kranju, 11. in 12. december 2012

Nacionalna konferenca 'Poti do kakovostnega znanja naravoslovja in matematike' je decembra 2012 potekala v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju in je bila namenjena učiteljem in vzgojiteljem ter drugim strokovnim delavcem vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov, izobraževalcem učiteljev, pedagoškim svetovalcem in raziskovalcem s področja vzgoje in izobraževanja.

Tuji in domači vabljeni predavatelji so udeležencem ponudili pogled na poučevanje matematike in naravoslovja z različnih zornih kotov. V okviru tematskih stez so udeleženci lahko spoznavali in predstavljali dobre prakse v obliki ustnih predstavitev in e-plakatov. V sklepnem delu konference so udeleženci na delavnicah po lastni meri pridobili tudi nova praktična znanja, ki jih bodo lahko s pridom uporabili pri svojem delu.

11. decembra 2012 so bili tako po svetu kot v Sloveniji prvič objavljeni rezultati Mednarodne raziskave trendov znanja matematike in naravoslovja – TIMSS 2011 in rezultati Mednarodne raziskave bralne pismenosti – PIRLS 2011. Prvič so bili rezultati obeh študij objavljeni hkrati.

Več o konferenci si lahko ogledate na spletnem naslovu www.nama.si.

Podelitev nagrad jabolka kakovosti

Ljubljana, 18. december 2012

Zaključna slovesnost ob podelitvi nacionalnih priznanj jabolka kakovosti 2012 je potekala v torek, 18. decembra 2012, v Grand hotelu Union, v Ljubljani. Nacionalna priznanja jabolka kakovosti se podeljujejo najboljšim zaključenim projektom v programu Vseživljenjsko učenje (VŽU). V letu 2012 so nacionalna priznanja prejeli najboljši zaključeni projekti mobilnosti v naslednjih kategorijah:

Leonardo da Vinci projekti mobilnosti – osebe v osnovnem poklicnem izobraževanju in usposabljanju

1. mesto: Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje; Dvig kakovosti usposabljanja preko evropskih učnih poti II
2. mesto: Šolski center Ptuj; Providing students with practical entrepreneurship competences and training
3. mesto: Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica; Novi koraki za nove generacije

Leonardo da Vinci projekti mobilnosti – osebe na trgu dela

1. mesto: Univerza v Ljubljani; Learning to fly
2. mesto: Aleja inženiring d.o.o.; Javni učni vrt
3. mesto: Zavod za novodobno izobraževanje; Free yourself explore the world

Leonardo da Vinci projekti mobilnosti – strokovni delavci v poklicnem izobraževanju in usposabljanju

1. mesto: Center za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo Zarja; Izmenjava znanj in izkušenj s ciljem izboljšati kakovost storitev za osebe po nezgodni poškodbi možganov
2. mesto: Center za sluh in govor Maribor; Izobraževanje različnih strokovnjakov za delo z osebami z motnjo
3. mesto: Zavod prava poteza; Izmenjava dobrih praks na področju izobraževanja in koordiniranja SPP

Individualna mobilnost Comenius, Grundtvig in Študijski obiski

1. mesto: Franja Čok, Comenius asistentka
2. mesto: Jana Vilman Proje, Društvo Vseživljenjsko učenje, Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
3. mesto: Mateja Todorovski, Osnovna šola Vransko - Tabor, Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja

Erasmus Individualna mobilnost

1. mesto: Visoka šola za varstvo okolja Velenje, koordinatorica Andreja Mevc
2. mesto: Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor, koordinatorica mag. Nataša Artič
3. mesto: Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola Slovenj Gradec, koordinatorica Karmen Grudnik

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

Informativa 2013

Ljubljana, 1.– 2. februar

CMEPIUS se je tudi v letu 2013 predstavil na Informativi – največjem vseslovenskem sejmu izobraževanja, štipendiranja in zaposlovanja. Za vse bodoče študente smo poleg informiranja na stojnici pripravili dva dogodka, kjer smo govorili o možnostih in pomenu mednarodne mobilnosti: predavanje Študij in praksa v tujini, na katerem smo predstavili programe mobilnosti, s področja izobraževanja in usposabljanja (programa Evropske komisije Erasmus Mundus in Vseživljenjsko učenje – Leonardo da Vinci, Erasmus, Comenius, Grundtvig ter program CEEPUS), ter okroglo mizo We mean business, kjer smo predstavili EU kampanjo We mean business in praktično usposabljanje v tujini. Izkušnje s praktičnega usposabljanja v tujini v okviru programa VŽU (Leonardo da Vinci in Erasmus) so z nami delili posamezniki različnih statusov – zaposleni, dijaki, diplomanti ...

5.informativa

Visoko šolstvo kot razvojna priložnost Slovenije

Koper, 12. marec 2013

Univerza na Primorskem je v okviru projekta Nacionalne skupine bolonjskih ekspertov organizirala posvet, ki je z različnih zornih kotov

obravnaval vlogo univerz in visokega šolstva pri razvoju in krepitvi konkurenčnosti Slovenije ter izpostavil samo delovanje visokega šolstva v danih, spremenjenih okoliščinah. Posvet je tako združil predstavnike visokošolskih institucij, gospodarstva in študentov. Dogodek je bil primarno namenjen vzpostavitvi dialoga med vsemi ključnimi akterji, začetek procesa, v katerem bodo deležniki izrazili svoja mnenja, poglede in ideje ter naredili določene premike v tem kompleksnem sistemu, v katerem deluje visoko šolstvo. Več o seminarju je zbrano na spletni strani nacionalne skupine bolonjskih ekspertov in Univerze na Primorskem, Fakultete za management.

Študijski programi in nacionalno ogrodje kvalifikacij

Ljubljana, 20. marec 2013

Posvet, ki je nastal v okviru projekta Nacionalne skupine bolonjskih ekspertov in je potekal 20. 3. 2013 na Univerzi v Ljubljani, je bil namenjen predstavitvi osnutka nacionalnega ogrodja kvalifikacij, predloga zakonske ureditve tega področja in strokovne predstavitve slovenskega ogrodja, njegovih značilnosti ter zlasti visokošolskega dela ogrodja. Republika Slovenija je na podlagi predloga nacionalnega ogrodja že pripravila nacionalno poročilo o ogrodju in nadaljnjih postopkih sprejemanja ustrezne zakonodaje ter o povezavi slovenskega ogrodja kvalifikacij z Evropskim ogrodjem kvalifikacij za vseživljenjsko učenje. Vse informacije o ogrodju bodo na voljo domači in tuji javnosti na spletnih straneh nacionalne referenčne točke (Centra RS za poklicno izobraževanje - <http://www.nok.si/>). Trenutno potekajo aktivnosti razvrščanja kvalifikacij po posameznih področjih v skladu z dogovorjeno

metodologijo, pri čemer sodelujejo CPI, SURS, NAKVIS ter posamezna strokovna združenja. Kvalifikacije se razvršča v register, ki bo javno objavljen v slovenskem in angleškem jeziku (in bo povezan z EU registrom kvalifikacij, v katerega se trenutno vključuje 16 držav članic EU) in bo predvidoma vseboval podatke o nacionalnih kvalifikacijah, ki so relevantne za trg dela.

Tematsko srečanje projektov Partnerstva, Evalvacijske metode in orodja

Ljubljana, 20. november 2013

V sklopu aktivnosti CMEPIUS-a kot nacionalne agencije programa Vseživljenjsko učenje, je 20.11.2012 v Logističnem centru BTC-ja potekalo tematsko srečanje projektov Partnerstva. Srečanja se je udeležilo 52 koordinatorjev Comenius, Grundtvig in Leonardo da Vinci partnerstev.

Tematika srečanja so bile evalvacijske metode in orodja. V prvem delu srečanja je mag. Mateja Brejc iz Šole za ravnatelje udeležencem predstavila pomen evalvacije in jih seznaniila z evalvacijskimi orodji. Udeleženci so aktivno sodelovali pri primeru načrta evalvacije, ki ga sestavljajo naslednji ključni elementi:

- Evalvacijsko vprašanje;
- Kaj želimo izvedeti, kaj nas zanima;
- Kako bomo vedeli (kazalniki, kriteriji,...);
- Kako bomo pridobili podatke (viri in metode);
- Kdo bo zbiral podatke (odgovornost);
- Kdaj bodo podatki zbrani (časovnica);
- Koga bomo vključili;
- Kako bomo poročali.

V drugem delu srečanja je sledila predstavitev tematske mreže QUALL »Zagotavljanje kakovosti v vseživljenjskem učenju«, kjer sta svoj vidik na zagotavljanje kakovosti predstavili tudi dr. Tanja Možina iz ACS-ja ter Simona Knavs iz CPI-ja.

V zadnjem delu srečanja je sledila predstavitev primerov dobre prakse, kjer sta primer dobre evalvacije predstavili mag. Magdalena Bobek iz OŠ Pivke (Comenius večstransko šolsko partnerstvo) ter Saša Nabergoj iz SCCA Zavoda za sodobno umetnost Ljubljana (Leonardo da Vinci partnerstvo).

Teden evropskega sodelovanja šol 2013

Slovenija, 6.-10. maj 2013

Predstavite širši javnosti vključenost vaše šole/vrtca, učencev in učiteljev v evropske projekte sodelovanja!

Vse šole in vrtce, ki sodelujete v programu Comenius, eTwinning in Leonardo da Vinci, vabimo, da se aktivno vključite v 5. Teden evropskega sodelovanja (prej Comenius teden), ki bo potekal med 6. in 10. majem 2013 v vseh 33 sodelujočih državah programa Vseživljenjsko učenje.

Namen Tedna evropskega sodelovanja je promocija aktivnosti programa in promocija evropskega sodelovanja šol. Slovenija je v letu 1999 naredila prvi korak na poti mednarodnega sodelovanja šol, ko smo potrdili prvih nekaj projektov in mobilnosti. V razpisnem letu 2012 smo v okviru Comeniusa odobrili 198 vlog v višini dobrega 1,5 milijona EUR, od tega kar 66 projektov partnerstev. Proračun programa Comenius za razpisno leto 2012 predstavlja 16 % celotnega proračuna programa Vseživljenjsko učenje. Poleg tega imajo šole v okviru eTwinninga v letu 2012 registriranih kar 82 projektov. Poleg omenjenih projektov šole sodelujejo tudi v 42 projektih Leonardo da Vinci v vrednosti 1,25 milijona evrov.

Glavni učinki programa Comenius so vidni na področju znanja in uporabe tujih jezikov, spoznavanja tujih in lastnih kultur ter šolskih sistemov. Sodelujoči v projektih poročajo o večanju sodelovalnih in socialnih kompetenc ter jezikovnih in IKT kompetencah. Šole so bolj prepoznane v lokalnem in širšem okolju, imajo večji ugled, poročajo o večji evropski dimenziji.

V času Tedna evropskega sodelovanja lahko na različne načine (npr. Comenius kotiček, razstava izdelkov in rezultatov, informacije na spletni strani šole, predstavitev, dan odprtih vrat itd.) javnosti predstavite svoje projektno delo v okviru mednarodnega projektne sodelovanja in sodelujete na natečaju za najboljši strip in animirani film (povezava na razpis).

Vabimo vas, da se udeležite natečaja za najboljši strip/animirani film, s katerim boste orisali svoje Comenius/eTwinning/Leonardo da Vinci izkušnje!

Nacionalna konferenca eTwinning – KONFeT 2013

Kranjska Gora, 16.-17. maj 2013

Vse eTwinnerje in ostale VŽU-jevce vabimo, da se udeležite nacionalne konference eTwinning (KONFeT), ki bo tudi letos del mednarodne IKT-konference SIRikt 2013 in bo potekala sočasno s konferenco 'Utrte poti vodijo v prihodnost' med 16. in 17. 5. 2013 v Kranjski Gori.

Udeleženci konference se bodo lahko udeležili zanimivih plenarnih srečanj, predstavitev in delavnic. V okviru slavnostne podelitve nagrad pa bomo razglasili in podelili tudi nagrade zlati kabel najboljšim eTwinning projektom 2013.

Vabljeni, da se nam v mesecu maju pridružite v Kranjski Gori na največji mednarodni IKT-konferenci v Sloveniji, ki združuje vzgojitelje, pomočnike vzgojiteljev, učitelje, laborante, ravnatelje, informatike, računalnikarje, visokošolske učitelje, knjižničarje, učence, dijakke, študente in druge uporabnike IKT.

Nacionalni posvet o visokem šolstvu

Brdo pri Kranju, 29. maj 2013

Nacionalna skupina bolonjskih ekspertov kot vsako leto načrtuje največji letni dogodek na področju terciarnega izobraževanja in sicer Nacionalni posvet o visokem šolstvu. Letos bo posvet potekal 29. maja 2013. Podrobnejše informacije o dogodku bodo v kratkem na naših spletnih straneh.

Teden vseživljenjskega učenja 2013 bo obogaten s Parado učenja

Slovenija, maj in junij 2013

Andragoški center Slovenije (ACS) v sodelovanju z mrežo koordinatorjev in izvajalcev Tedna vseživljenjskega učenja (TVU) načrtuje že osemnajsto izpeljavo festivala učenja, tokrat pod častnim pokroviteljstvom Slovenske nacionalne komisije za UNESCO. V maju in juniju pričakujemo, da bo okrog 1.000 prirediteljev izpeljalo med 7.000 in 8.000 dogodkov po vsej Sloveniji. Ker je leto 2013 razglašeno za Evropsko leto državljanov (EL 2013) in Mednarodno leto sodelovanja na področju voda, bodo prireditve TVU namenjene ozaveščanju in informiranju čim širšega kroga prebivalstva o vlogi vseživljenjskega učenja pri pospeševanju dejavnega državljanstva, trajnostnega razvoja, zaposlovanja in dejavnega sožitja vseh generacij. Vodilne teme TVU 2013 so: EL 2013: Pridobivamo in udeležamo državljanske kompetence, Vode povezujejo, Ohranjamo dediščino, uveljavljamo trajnostni razvoj za vse, Znanje za zaposlovanje in socialno podjetništvo, Aktivno z mladimi in za mlade ter Dejavno v tretjem življenjskem obdobju. Koledar prireditev TVU bo konec aprila objavljen na spletni strani <http://tvu.acs.si>.

Zaključna konferenca in seminar ECVET

Bled, september 2013

V okviru projekta nacionalne skupine ECVET ekspertov se bo septembra 2013 odvila zaključna konferenca projekta YOURECVET, v katerem sodeluje tudi eden izmed ekspertov. Namen projekta je pripraviti orodja, ki bodo v pomoč projektom mednarodne učne mobilnosti pri izvajanju evropskega kreditnega sistema v praksi. Poleg zaključne konference bomo organizirali tudi seminar vseh držav, ki sodelujejo v projektu, z namenom krepitve mednarodnega sodelovanja in mobilnosti. Na seminarju naj bi tako sodelovale Finska, Nemčija, Nizozemska, Estonija, Španija, Hrvaška in Slovenija.

Zlati kabel 2013

Menite, da vaš projekt eTwinning izstopa iz povprečja?
Potegujte se za nacionalno nagrado zlati kabel 2013!

Nagrada zlati kabel je priznanje za odlično opravljeno delo učiteljev, učencev in šol, ki sodelujejo v mednarodnih šolskih sodelovalnih projektih eTwinning.

Vsako leto podelimo nagrade eTwinning v treh starostnih kategorijah:
4–11 let, 12–15 let in 16–19 let.

Rok oddaje prijav je 26. 4. 2013. Prijavnico, pogoje sodelovanja in merila izbora najdete na spletnem naslovu http://www.cmepius.si/etwinning/zlati_kabel.aspx.

Nagrajence bomo razglasili in jim izročili nagrade na slavnostni podelitvi nagrad v okviru mednarodne IKT-konference SIRikt 17. 5. 2013 v Kranjski Gori.

Evropsko jezikovno priznanje 2013

Evropsko jezikovno priznanje (EJP) je nagrada, ki se podeljuje najbolj inovativnim projektom na področju poučevanja in učenja jezikov.

V pobudi lahko sodelujejo vsi, ki izvajajo projekt, ki ustreza ciljem pobude. Prijavi se lahko tekoče ali že zaključene projekte, le-ti so lahko nacionalni, regionalni ali izvedeni s podporo programov Evropskih skupnosti ali drugih mednarodnih programov.

Merila za izbor projektov so določena na evropski ravni. V letih 2012/2013 sta evropski prioriteti:

- 'Učenje jezika s pomočjo sodobnih tehnologij' in
- 'Večjezični razredi'.

Rok za oddajo prijav je 6. 5. 2013

CMepius
Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

Program
Vseživljenjsko
učenje